

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Publikacja opracowana przez Małopolskie Stowarzyszenie Doradztwa Rolniczego.
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej
"Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich" Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Organizacje pozarządowe na obszarach wiejskich – współpraca i pozyskiwanie środków finansowych

Opracowano na podstawie materiałów przysłanych przez NGO oraz pochodzących z Internetu.

Wydawca:

Małopolskie Stowarzyszenie Doradztwa Rolniczego
ul. Czysła 21, 31-121 Kraków
www.msdr.edu.pl

Publikacja bezpłatna przygotowana w ramach operacji pn. „Organizacje pozarządowe na obszarach wiejskich – współpraca i pozyskiwanie środków finansowych” w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2018–2019.

Nakład 75 egz.

Kraków 2019

Odwiedź portal KSOW – www.ksow.pl

Zostań Partnerem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Spis treści

LGD Bałchik- General Toshevo	4
LGD Großglockner / Mölltal-Oberdrautal.....	7
Lokalna Grupa Działania Auerbergland-Pfaffenwinkel	11
Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku”	15
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania LYSKOR.....	20
LGD Stowarzyszenie „Lider Pojezierza”	23
Lokalna Grupa Działania KOLD	26
Buska Lokalna Grupa Działania „Słoneczny Lider”	28
Stowarzyszenie „Kwartet na Przedgórzu”	30
Lokalna Grupa Działania „Podkowa”	37
Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury	44
Lokalna Grupa Działania „Dolina rzeki Grabi”	47
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Poddębice I Zadzim – Kraina Bez Barier” ..	50
Gminne Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Szadku.....	53
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania POLCENTRUM	59

LGD Bałchik- General Toshevo

LGD BAŁCHIK-GENERAL TOSHEVO z Bułgarii, jest podmiotem prawnym o charakterze niezarobkowym prowadzącym działalność użyteczności publicznej, zarejestrowanym zgodnie z ustawą o osobach prawnych o charakterze niezarobkowym i zgodnie z rozporządzeniem nr 22 z dnia 14 grudnia 2015 r. Ministerstwa Rolnictwa i Żywności do Wdrażania do poddziałania 19.2. „Wdrożenie działań w ramach lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” działania 19 „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” (MDPE) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020) .

Stowarzyszenie jest formą partnerstwa publiczno-prywatnego z obowiązkowym udziałem gmin Bałcziku i Ganeral Toshevo, zgodnie z decyzjami rad gmin, przedstawicieli biznesu i sektora pozarządowego. Stowarzyszeniem kieruje Zarząd składający się z 7 członków, reprezentowany przez Prezesa Zarządu i Wiceprzewodniczącego. Udział władz publicznych i innych sektorów reprezentowanych w organach zarządzających LGD wynosi do 49% uprawnionych do głosowania. Prezesem Stowarzyszenia jest Valentin Dimitrov - burmistrz gminy Ganeral Toshevo.

W związku z rozpoczęciem okresu programowania 2014–2020 gmina Bałczik ubiega się o dotację w ramach poddziałania 19.1 „Pomoc na działania przygotowawcze” środka 19 „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich / PROW / na okres 2014-2020, współfinansowany przez Unię Europejską za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / EFRROW /. Wniosek został zatwierdzony, w wyniku czego zawarto umowę na wdrożenie środka przygotowawczego. W wyniku działań przeprowadzonych w ramach działania przygotowawczego MIG BALCHIK-GENERAL TOSHEVO złożył wniosek o zatwierdzenie w ramach poddziałania 19.2 „Realizacja operacji w ramach strategii BMD „Z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020Zamówienie № RD 09-987 / 12.28.2017 d. Ministra Rolnictwa i Żywności, BALCHIK-GENERAL TOSHEVO otrzymał zgodę na wdrożenie lokalnej strategii rozwoju kierowanej przez Wspólnotę (WOMD) w okresie programowania 2014-2020. i podpisany 20.04.2018 r. Umowa RD 50-35 na realizację Strategii Wspólnoty doprowadziła do rozwoju lokalnego (SVOMR). Stowarzyszenie, na mocy dekretu 161 i rozporządzenia 22 MAF, wykonuje szereg funkcji państwowych. BALCHIK-GENERAL TOSHEVO NGO będzie funkcjonować podobnie do lokalnej agencji wykonawczej na terytorium obu gmin, która będzie akceptować, zatwierdzać, oceniać i monitorować projekty. W związku z realizacją zatwierdzonej wspólnotowej strategii rozwoju

kierowanej przez Wspólnotę projekty będą finansowane na terenie LGD BALCHIK-GENERAL TOSHEVO za pośrednictwem Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, finansowanego przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich regiony, Program Operacyjny Innowacje i Konkurencyjność 2014-2020, finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2014-2020, finansowany przez Europejski Fundusz Społeczny.

Cele, priorytety określone w lokalnej strategii rozwoju LGD BAŁCHIK-GENERAL TOSHEVO mają na celu zwiększenie konkurencyjności terytorialnej docelowego terytorium dzięki trzem priorytetom :

Priorytet 1. Zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki i równowagi w rozwoju działalności gospodarczej;

Priorytet 2. Zwiększenie trwałości społecznej i kulturowej, zmniejszenie ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego;

Priorytet 3. Rozwój zdolności obszaru docelowego. Zostaną one osiągnięte poprzez wdrożenie środków przez PROW, OPIC i OPRD.

Potencjalni beneficjenci z terytorium dwóch gmin mogą składać wnioski do organizacji pozarządowej „MIG BALCHIK-GENERAL TOSHEVO”.

„RAZEM INNOWACYJNI DLA ZRÓWNOWAŻONEJ TURYSTYKI WIEJSKIEJ” -

tytuł projektu, który wygrał LGD Balchik - General Toshevo NGO w ramach współpracy terytorialnej i transnarodowej w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy dla lokalnych grup działania” według działań lokalnych rozwój kierowany przez społeczność z PROW 2014-2020. Całkowity budżet projektu wynosi 48 713,20 BGN.

Terytorium LGD Balchik-General Toshevo znajduje się w ekskluzywnym regionie, korzystne warunki dla rozwoju działań mających na celu stworzenie zintegrowanego produktu turystycznego skierowanego do szerokiego grona konsumentów w kraju i za granicą. Bliskość nadmorskich kurortów i rozwój turystyki letniej są warunkiem wstępnym aby wykorzystać przepływ turystyczny stworzony na przestrzeni lat i skierować go na nowe formy turystyki zintegrowana turystyka lokalna oparta na tradycjach, produktach lokalnych, zasobach naturalnych, kultura i historia wnętrza.

Terytorium LGD Bałczik - General Toshevo nie jest wystarczająco wykorzystywane jego endogeniczne zasoby dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Ponadto obszar ten nie korzysta w wystarczającym stopniu z jego korzystnego położenia geograficznego. Bliskość miast regionalnych Dobricz i Warna i kurorty Morza Czarnego.

Celem przyszłego projektu współpracy ponadnarodowej jest: Opracowanie zintegrowanego projektu agroturystyka na terenie LGD Bałczik - General Toshevo.

Oczekiwane wyniki tego projektu przygotowawczego są następujące:

1. Podpisana umowa o partnerstwie;
2. Opracowano projekt współpracy ponadnarodowej dla LGD poddziałanie 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy dla inicjatyw Lokalnych Grup Działania „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” PROW 2014-2020.

W ramach projektu Stowarzyszenie spodziewa się uzyskać następujące wyniki:

1. Opracowanie strategii marketingowej dla zintegrowanego produktu turystycznego na terytorium LGD;
2. Rozwijanie wspólnego marketingu z partnerami projektu.

Działania przyszłego projektu współpracy ponadnarodowej zostaną określone przez partnerów projektu w nadchodzących spotkaniach. Potencjalni partnerzy projektu to: Stowarzyszenie Rozwój obszarów wiejskich Campina de Jerez z Hiszpanii, doświadczone w realizacji projektów współpracy, udział w projekcie „Pomysły Generowanie” w bieżącym okresie programowania Program Erasmus +. I lokalna grupa inicjatywna L'Altra Romagna (Gruppo Azione Locale L'Altra Romagna), z Włoch, która ma duże doświadczenie w zarządzaniu projektami współpracy.

Podczas przygotowywania projektu poszukiwano LGD działających w podobnych warunkach (zblizonych do ośrodków miejskich lub ośrodków z rozwiniętą turystyką masową) z doświadczeniem w mobilizowaniu własnych endogenicznych zasobów dla zintegrowanej podaży terytorialnej. Partnerzy przedstawiają przykłady dywersyfikacji działalności rolników z ich terytoriów, w tym w działalności turystycznej, a także przykłady integracji poziomej i pionowej w łańcuchu pokarmowym. Oczekujemy, że partnerzy będą dzielić się doświadczeniem i know - how w rozwijaniu obszarów w kierunku wielofunkcyjnym.

LGD Großglockner / Mölltal-Oberdrautal

Region Grossglockner / Mölltal-Oberdrautal to Lokalna Grupa Działania z Austrii składająca się z 19 gmin należących do Möll i Drautales. Gminy te połączyły siły, aby utworzyć LGD LEADER (LGD) w celu wspierania i wdrażania inicjatyw w dziedzinie handlu, turystyki, rolnictwa i leśnictwa, a także kwestii kulturowych i społecznych.

Zadaniem LGD jest zajęcie się finansowaniem z LEADER i innych programów UE na projekty w regionie Grossglockner / Mölltal-Oberdrautal, w celu opracowania i realizacji projektów.

Celem LGD jest:

- poprawa warunków życia w społecznościach członkowskich,
- wzmocnienie i promocja cykli regionalnych
- również wzrost wartości regionalnej
- wsparcie i promocja ważnych obszarów gospodarczych i życiowych regionu.

Krajobraz alpejski i peryferyjna sytuacja regionu z towarzyszącymi mu trudnościami (niska siła nabywcza, brak miejsc pracy, emigracja, słabość infrastrukturalna) stanowią szczególne wyzwania i powinny być zwalczane przez projekty Lokalnej Grupy Działania LEADER w ukierunkowany sposób.

Stały obszar osadniczy położony głównie w dolinie Mölltal i Górnych Drautales obejmuje 173 km² tylko 10,9% całkowitej powierzchni. Obszar naturalny charakteryzujący się alpejskimi łańcuchami górskimi. Ma szczególnie wysoki udział jeśli chodzi o naturalnie cenne obszary krajobrazowe. Znajduje to odzwierciedlenie w Parku Narodowym Hohe Tauern. Obszar Parku Narodowego Hohe Tauern leży w przeważającej części w Karyntii i wynosi 372 km². Podstawowa strefa parku narodowego, a inne obszary są również wyznaczane jako obszary Natura 2000.

Turystyka jest bardziej rozwinięta, zwłaszcza w dwóch sezonowych regionach regionu. W sezonie letnim zarejestrowano 661 633 noclegów w sezonie zimowym 422 372 noclegów. Zarówno zimą, jak i latem, „społeczności ośrodków narciarskich” Heiligenblut, Mallnitz i Flattach miały najwięcej turystów.

Już w 2007 r. Strategia rozwoju regionalnego dla regionu Grossglockner / Mölltal - Oberdrautal została sformułowana przy zaangażowaniu ludności i dla wdrożenia założeń programu LEADER. Po zatwierdzeniu program był w stanie być wdrażany przez kierownictwo LGD przy aktywnym zaangażowaniu wielu podmiotów

regionalnych. Całkowita wartość projektu w wysokości 7,6 mln EUR, a 3,9 mln EUR z funduszy UE. Wiele beneficjentów zgłaszało projekty w swoim regionie. Tak było w ciągu ostatnich 7 lat. Znacząco przyczyniło się do rozwoju wiejskiego regionu Grossglockner / Mölltal - zestaw Oberdrautal. LSR 2020 opiera się na trzech ostatnich strategiach regionalnych na lata 1995 - 1999, 2000 - 2006 i 2007 - 2013. Kierunki, które zostały podjęte, są to indywidualne obszary sektorowe, które były kontynuowane i ulepszone. Tak było w II okresie LEADER. Po ówczesnym schemacie małej skali i promocji współpracy, w szczególności czterech społeczności z, zwłaszcza w okresie LEADER + w latach 2000–2006, byli tym zaniepokojeni i chcieli kontynuować ścieżkę rozwoju regionalnego i strategicznego dla regionu. Dlatego też stała się ścieżką masy krytycznej pod względem jednostki geograficznej i regionalnej wielkości gospodarczej, akceptowalna politycznie oraz region czterech społeczności najpierw na całym Mölltal, a później na całej Górnej Drautal powiększył się o 19 gmin. Główni uczestnicy, tacy jak gminy, przedstawiciele poszczególnych stowarzyszeń, stowarzyszeń, organizacje ochrony przyrody, park narodowy uczestniczyły w tym rozwoju regionalnym. Było to w obu okresach programowych rozwinęło się również wiele przykładowych projektów prezentacyjnych. Nadal ma znaczenie, takie jak po raz pierwszy nowa inwestycja w Austrii z cyfrową: piesze wycieczki i cyfrowy przewodnik rowerowy. Oprócz rozwoju regionalnego chodziło o rozwijanie przykładowych projektów regionalnych poza granicami regionu. Pojedyncze, częściowo odizolowane projekty i oferty zostały opracowane w różnych sektorach. Oferty i produkty w sektorze kulinarno-turystycznym, ale także w sektorze rolniczym. Oprócz indywidualnych projektów, pola kompetencji w rozwój dostaw turystycznych, w budowie i odnowie alternatywnych źródeł energii a także rozwinął rozwój lokalizacji handlowej.

Strategia rozwoju lokalnego na lata 2014-2020 została starannie przygotowana, biorąc pod uwagę obecne okoliczności i sytuację w regionie, i odzwierciedla cele czwartego okresu realizacji programu.

Główne cele to: rozwój gospodarczy, promocja turystyki, zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, poprawa podstawowych usług, efektywność energetyczna, edukacja i integracja pokoleń powinny poprawić warunki życia ludzi w regionie i są głównymi celami LSR.

ZREALIZOWANE PROJEKTY:

Zinkhütte Kohlbarren: Dzięki temu projektowi „Zinkhütte von Döllach” (Kohlbarren), istniejąca w latach 1796–1834 chata do produkcji cynku, została ożywiona i odnowiona. Zastosowanie do wydobycia złota do XIV wieku. Chata cynkowa jest więc jednym z najważniejszych zabytków przemysłowych w Europie.

W latach 2011-14 ostatnia na świecie huta cynku została przywrócona z wysokimi kosztami finansowymi i niematerialnymi. Celem tej pracy była konserwacja, bezpieczeństwo i historia architektury ponad 700-letnich budynków.

Celem tego projektu jest przekazanie historycznego znaczenia tego budynku za pomocą tablic informacyjnych i odpowiednich narzędzi do prezentacji. W tym samym czasie Kohlbarren jest także punktem wyjścia krótkiej ścieżki tematycznej do historycznego Gewerkenhaus w Putzenhof. Grupami docelowymi są ludność, historycznie zainteresowani ludzie i turyści.

Wandergarten Oberdrauburg:

Historyczny rynek Oberdrauburg i jego otoczenie z jednej strony ma cenne zabytki, z drugiej strony jest to atrakcyjny szlak turystyczny i ścieżki rowerowe z via ferrata jako funkcja widokowa. Celem projektu jest połączenie tych dwóch elementów, dotarcie do miejsc kulturalnych i historycznych poprzez istniejące i nowo utworzone ścieżki, a tym samym doprowadzenie do poprawy i waloryzacji tych miejsc. Ponadto cechy kulturowo-historyczne i możliwe szlaki turystyczne są prezentowane poprzez żywe pokazy. Celem jest przyciągnięcie zainteresowanych kulturą, ludnością, turystami i miłośnikami sportu oraz stworzenie nowej oferty kulturalnej turystyki.

Projekt placu Dellach: Wiejski plac dla społeczności Dellach w Drautal został przeprojektowany i dostosowany do bieżących potrzeb, ponieważ nie był już aktualny i nie spełniał głównych funkcji. W trakcie realizacji wprowadzono nową strukturę i układ pomieszczeń, poczyniono inwestycje w tereny zielone i mieszkania, uspokojenie stref ruchu i ponadczasowy projekt. Ustanowiono mobilność elektroniczną i stację ładującą. Transformacja jest istotną częścią rewitalizacji centrum, a ponadto daje impuls do aktywacji wolnych sklepów. Grupami docelowymi są ludność i turyści. Pozytywny wkład w położenie i ogólny rozwój całego regionu.

Biblioteka Kleblach-Lind: W społeczności Kleblach-Lind znajduje się biblioteka społeczności i niepubliczna biblioteka szkolna. Obie biblioteki nie są już zgodne ze wspólnymi standardami i wymagają dostosowania do współczesnego udostępniania książek i mediów. Aby skutecznie rozwiązać zestawienie dwóch bibliotek,

postanowiono połączyć niepubliczną bibliotekę szkolną i bibliotekę społecznościową w bibliotekę publiczną w budynku szkolnym dostępnym dla wszystkich. Wieczorne godziny otwarcia, nowa strona internetowa, rozbudowana oferta kulturalna i edukacyjna w społeczności oraz wspólne wydarzenia uzupełniają obraz atrakcyjnej, nowoczesnej i aktualnej oferty edukacyjnej.

Model działki budowlanej Irschen: W rejonie Irschen użytki zielone zostały przebudowane na działkę budowlaną i utworzono 11 działek budowlanych. Celem było zapewnienie możliwości osiedlenia młodych rodzin i przeciwdziałanie zagrożeniu migracji ludności. Biuro planowania przestrzennego zaprojektowało projekt zgodnie z geografią i względami przestrzennymi. Przeprojektowano ścieżki i infrastrukturę, aby projekt idealnie pasował do wyglądu „wioski ziołowej Irschen” i uzupełniał ją w znaczący sposób. W tym procesie ziołowe koło mocy zostało zintegrowane ze strukturalizacją i dokonano inwestycji w ścieżki i nasypy. Wdrożenie stanowi znaczący wkład we wzmocnienie infrastruktury i rewitalizację centrum miasta, tworzenie mieszkań dla rodzin w wiosce ma trwały wpływ na zbliżający się exodus wsi.

Lokalna Grupa Działania Auerbergland-Pfaffenwinkel

Jest to Lokalna Grupa działania z Niemiec, z Górnej Bawarii. Członkowie LGD połączyli siły, aby wspierać działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w regionie, zakładając stowarzyszenie Auerbergland-Pfaffenwinkel e.V. (AL-P), które jest odpowiedzialne jako Lokalna Grupa Działania (LGD) na tym obszarze.

Celem stowarzyszenia jest promowanie, utrzymanie i utrzymywanie naturalnych źródeł utrzymania, krajobrazu, tożsamości kulturowej, miękkiej turystyki, rolnictwa, struktury gospodarczej i edukacji, które służą zabezpieczeniu przyszłości rozwoju obszarów wiejskich. Zawsze mają na uwadze jeden cel: misję lokalnej grupy działania Auerbergland-Pfaffenwinkel:

„Most między Allgäu a Oberlandem”

Ta misja i cele rozwojowe są wspólnym wątkiem rozwoju regionalnego w obszarze Lokalnej Grupy Działania AL-P. Podstawą pracy jest koncepcja opracowana wspólnie z członkami i aktorami, tzw. Strategia Rozwoju Lokalnego (LES, dawniej Koncepcja Rozwoju Regionalnego REK).

Organami stowarzyszenia są walne zgromadzenie, komitet wykonawczy i komitet sterujący wspierany przez radę doradczą. Obecnie LGD liczy 58 pełnoprawnych członków. Każda osoba prawna lub fizyczna może wspierać pracę LGD AL-P finansowo lub ideologicznie.

Obszar LGD AL-P obejmuje powiat Weilheim-Schongau (powiat Górna Bawaria), cztery gminy powiatu Ostallgäu (powiat Schwaben) oraz po jednej gminie z powiatów Garmisch-Partenkirchen i Landsberg am Lech (obie z dzielnicy Górna Bawaria). Geograficznie odpowiada to mniej więcej obszarowi między Forggensee, Ammersee, Starnberger See, Lech, Ammer i Loisach. Na południu obszar graniczy z górami Ammer, Staffelseegebiet, Murnauer Moos i bagnami na północ od Kochelsee. W okolicy nie ma miasta na poziomie hrabstwa.

W Lokalnej Grupie Działania AL-P w 2008 r. połączyło się w międzygminne stowarzyszenie Auerbergland e.V. (13 gmin członkowskich) i stowarzyszenie turystyczne Pfaffenwinkel (27 gmin członkowskich, w tym dziewięciu członków w Auerbergland e.V.). Gminy Raisting, Eberfing, Huglfing i Obersöchering dołączyły do LGD AL-P w maju 2010 r. W ramach wniosku o fazę finansowania LEADER 2014–2020 obszar wokół dzielnicy Weilheim-Schongau, gminy Eglfing, Oberhausen, Wielenbach i Burggen został rozszerzony w sierpniu 2014 r. Ponadto w tym czasie do LGD

dołączyło 19 partnerów gospodarczych i społecznych. Ostatnio, w czerwcu 2015 r., Gmina Kinsau została włączona do obszaru LGD.

LIDER 2007–2013: Organ decyzyjny LGD AL-P składał się z szesnastu osób z obszaru LGD, z których dziesięciu członków było partnerami gospodarczymi i społecznymi z obszarów „Rolnictwo, las i przestrzeń naturalna”, „Kultura społeczna i obywatelska”. „Turystyka i kultura” oraz „Gospodarka i technologie informacyjno-komunikacyjne”, sześciu członków zostało wybranych na przedstawicieli gmin. Panel był odpowiedzialny za wybór projektu.

LIDER 2014–2020: Organ decyzyjny LGD AL-P jest wybierany spośród członków grupy na walnym zgromadzeniu. Komitet Sterujący składa się z 30 członków, których można przypisać do celów rozwojowych LES 2014-2020. Jest 18 miejsc dla partnerów gospodarczych i społecznych oraz 12 miejsc w sektorze publicznym / komunalnym. Panel decyduje o alokacji funduszy Leader w regionie, co około 4 miesiące, a także nadzoruje i kontroluje wdrażanie lokalnej strategii rozwoju (LSR).

Wybrane projekty LGD Auerbergland-Pfaffenwinkel

Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju (wcześniej: koncepcja rozwoju regionalnego) odbywa się za pośrednictwem projektów, które można przypisać do celów rozwoju i działania. Pod warunkiem, że przyczynią się one do osiągnięcia celów opisanych w LSR i spełnią kryteria LEADER, otrzymają pomoc we wdrażaniu funduszy LEADER.

Przyroda i kultura Prem am Lech

Gminę Prem am Lech charakteryzuje na zachodzie Lechauen i Lech, na północnym wschodzie zróżnicowany i nienaruszony krajobraz wrzosowisk (filc Premer). Są one bezpośrednio związane z kulturą i historią społeczności, np. Raftingiem. Lechauen są wyjątkowo różnorodne i bogate gatunkowo. Ale towarzyszący rzece Leitenhänge, lodowaty pagórkowaty krajobraz wzdłuż Lecha i bagna Premer wydawał się formą Lechauen cenną i formującą naturalną przestrzeń.

Projekt Leader obejmuje te bogate w gatunki siedliska, rafting na Lechu, a także mity i legendy regionu. W ramach realizacji projektu obywatele byli i są aktywnie zaangażowani w przygotowanie, planowanie i wdrażanie (stowarzyszenie turystyczne, przewodnik przyrodniczy, stowarzyszenie właścicieli lasów, polowanie).

Projekt składa się z następujących modułów:

- Ścieżki (ulepszenia i połączenie z siecią szlaków turystycznych).
- Stworzenie schronienia w Moorbad z WC i Königsfilzhütte.
- Tworzenie tablic informacyjnych, a także stref odpoczynku, zabawy i przygód.
- Stworzenie „walizki przygodowej” z dydaktycznie przygotowanymi materiałami roboczymi na szlakach kulturowych w koordynacji tematycznej i merytorycznej z Dorfmuseum Bernbeuren.
- Utworzenie systemu geo-przewodnika jako innowacyjnego modułu zarządzania i informacji.

Via Damascus

Z Auerberg - w gminie Bernbeuren (Weilheim-Schongau, Regierungsbezirk Oberbayern) i Stötten (powiat Ostallgäu, Swabia) - oferuje alpejską panoramę, od Wendelstein na wschodzie przez góry Wetterstein, Alpy Ammergawskie po Alpy Allgäu i do lasu Bregenz na zachodnich pasmach.

Projekt dotyczy tematów przyrodniczych i kulturowych bezpośrednio związanych z Auerberg i całym regionem. Umożliwia poznawanie Auerberg na nowe sposoby, buduje sieć muzeów stowarzyszenia muzealnego Auerbergland i zyskuje nowy potencjał w dziedzinie rekreacji, rekreacji i turystyki. Relacja z 2000-letnimi historiami rzymskimi jest ważnym elementem składowym.

Latem 2011 roku otwarto szlak przygodowy o nazwie „Via Damasia”. W obszarze wąwozu Feuerstein i Jägersteiges przygotowano następujące tematy: przeszłość i dziś polowanie - zwierzęta leśne - wąż Mit Feuerstein - Rzymianie na Auerbergu.

Projekt „Szlaki kulturowe do historii i przyrody na Auerbergu” składał się z następujących modułów:

- Planowanie innowacyjnej koncepcji ścieżki przygodowej z indywidualnymi, interaktywnymi doświadczeniami na wspomniane obszary tematyczne
- Strukturalne i kreatywne wdrożenie koncepcji, w tym przyjazne dla środowiska ulepszenia ścieżek i mostów
- Stacje zainstalowane po drodze zapraszają do uczestnictwa, są równie pouczające i rozrywkowe.

Pfaffenwinkler Milchweg

Rolnictwo na obszarze LGD jest w dużej mierze zdominowane przez przemysł mleczarski, a udział rolnictwa w całkowitej wartości dodanej w regionie jest powyżej średniej. Obecna debata na temat cen przetworów mlecznych pokazała jednak, że wielu konsumentów wie zbyt mało o produkcji mleka i przetworów mlecznych oraz o znaczeniu przemysłu mleczarskiego dla regionu. Co więcej, tylko nieliczni są świadomi znaczenia mleka dla zdrowia.

Stowarzyszenie rolników BBV opracowało ścieżkę przygodową wokół tematu mleka w kontekście projektu. Ścieżka prowadzi z przedmieść Rottenbuch do Schönegger Käsealm i pętlą z powrotem do punktu początkowego. Wejście jest możliwe również w innym miejscu w dowolnym momencie. Trasa składa się z dziewięciu stacji, z których każda dostarcza informacji w zabawny sposób, ale także zawiera elementy doświadczenia. Ponadto powstały ławki w formie motywów rolniczych. Tablice informacyjne i znaki mają kształt puszek na mleko.

Idealne jest połączenie ścieżki przygodowej z Schönegger Käsealm: mleczarnia planuje obecnie rozbudowę mleczarni pokazowej oraz stworzenie mleczarni i mleczarni oraz innych atrakcji. Już teraz w pobliżu mleczarni serów znajduje się małe zoo i plac zabaw.

Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku”

Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku” to Lokalna Grupa Działania skupiająca 7 małopolskich gmin: Czchów, Gnojnik i Iwkowa (powiat brzeski), Łososina Dolna, Gródek nad Dunajcem, Korzenna (powiat nowosądecki) oraz Lipnica Murowana (powiat bocheński). Stowarzyszenie powstało w 2008 roku, a przyświecała mu idea Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i możliwość udziału w Osi 4 tego programu – Leader.

Siedem gmin należących do Stowarzyszenia to bogactwo historii, tradycji i kultury. To ogromny potencjał możliwości dalszego rozwoju z wykorzystaniem wszystkiego tego, co u nas najcenniejsze. Motywem przewodnim obszaru stał się śliwkowy szlak, a charakterystycznym łącznikiem śliwka, będąca symbolem tradycji i kultury mieszkańców.

Śliwkowy Szlak wiedzie przez wszystko to, co w naszych gminach ciekawe i warte pokazania. Znajdziemy więc tu nie tylko liczne sady i to co z przetwórstwem owoców jest związane, ale także bogate dziedzictwo duchowe i materialne pokoleń, obiekty sportowe umożliwiające aktywny wypoczynek, a także całą infrastrukturę turystyczną pozwalającą na spędzenie czasu z dala od miejskiego zgiełku.

Przyszłość „Śliwkowego Szlaku” wyznaczają różnorodne działania w oparciu o najważniejszy cel, jakim jest rozwój tego obszaru skoncentrowany na podniesieniu jakości życia mieszkańców z wykorzystaniem i poszanowaniem naszej najmocniejszej strony, czyli wartości dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

2 kwietnia 2008 roku w Bacówce „Biały Jeleń” odbyło się Walne Zebranie Założycielskie Stowarzyszenia „Na Śliwkowym Szlaku”. Gminy: Czchów, Gnojnik, Iwkowa, Laskowa i Lipnica Murowana podjęły decyzję o współpracy w ramach partnerstwa trójsektorowego, reprezentującego ten spójny obszar. W grudniu 2008 roku do Stowarzyszenia przystąpiły też gminy: Gródek nad Dunajcem i Łososina Dolna. 31 lipca 2008 roku Stowarzyszenie zostało zarejestrowane przez Sąd Rejonowy w Krakowie (nr KRS 0000310975). Obecnie nasza Lokalna Grupa Działania to obszar 473 km² (siedem gmin na terenie czterech powiatów: bocheńskiego, brzeskiego, limanowskiego i nowosądeckiego) z liczbą ludności 54 805 (dane GUS na 31.12.2006 r.). Od kwietnia do października trwały prace nad kompletowaniem materiałów do Lokalnej Strategii Rozwoju, która jest podstawowym dokumentem określającym misję i zadania Stowarzyszenia na najbliższych kilka lat. 29 grudnia 2008 roku odbyło się w gminie Gnojnik kolejne Walne Zebranie, podczas którego Lokalna Strategia Rozwoju została zatwierdzona przez członków Stowarzyszenia. 15 stycznia złożony

został wniosek do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w konkursie na wybór Lokalnej Grupy Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.

Tyle kolorów – błękit nieba, pola malowane zbożem rozmaitem, wyłaczane pszenicą, posrebrzane żytem, ciemnozielona barwa świerków i jodeł, żółty blask słończników, feeria kolorów cyni, szmaragd falujących na wzgórzach traw, biel i róż naniebnych obłoczków, fiolet zagonów kwitnącej koniczyzny, biel kwitnących sadów owocowych: jabłkowych i śliwkowych.

I tyle dźwięków i odgłosów natury – symfonia grających świerszczy, akompaniująca codzienności, trele zawieszonego pod niebem skowronka, szum lasu, pomruk wijącego się wśród ciemnego boru strumyka, pianie koguta o świcie, kukanie kukułki po deszczu, szczekanie psa w oddali, litanijne śpiewy przy przydrożnych kapliczkach. Cichy odgłos spadających z drzew śliwek, jabłek i gruszek – soczystych, wygrzanych słońcem, dojrzałych! Przyroda tętni życiem.

Produkt lokalny – Suska Sechłońska

„Suski sechłońskie” to śliwki z pestkami poddane procesowi podsuszania i podwędzania. W smaku „suska” jest lekko słodka z wyczuwalnym posmakiem i aromatem wędzenia. Specyficzna metoda jej produkcji w połączeniu z umiejętnościami miejscowych rolników, była podstawą do wykształcenia się renomy tego produktu. Nazwa „suska sechłońska” wywodzi się z miejscowej gwary. „Suska” oznacza suszkę, czyli podsuszoną i podwędzoną śliwkę, zaś „sechłońska” pochodzi od nazwy miejscowości Sechna w gminie Laskowa.

Do wyrobu „Suski sechłońskiej” wykorzystuje się wyłącznie owoce odmian śliwy domowej z pestkami. Najczęściej wykorzystywanym tutaj gatunkiem śliwy jest węgierka i jej pochodne. W celu zagwarantowania jak najwyższej jakości końcowego produktu, owoce przeznaczone do suszenia muszą być zebrane w odpowiednim czasie. O momencie przeprowadzenia zbioru decyduje producent kierując się posiadaną wiedzą i doświadczeniem w tym zakresie. Następnie zebrane owoce poddaje się wstępnej, ręcznej, segregacji. Wyselekcjonowane śliwki układa się na specjalnym ruszcie wykonanym z drewnianych lasek. Do opalenia suszarni wykorzystuje się wyłącznie twarde i suche drewno odpowiednich drzew liściastych. Po wypełnieniu rusztu owocami rozpoczyna się pierwszy etap podwędzania i podsuszania śliwek gorącym dymem w temperaturze od 450C do 700C. Proces produkcji „suski sechłońskiej” trwa od 4 do 6 dni.

28 listopada 2006 r. „Suska sechłońska” została wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych, a 8 października 2010 r. Stowarzyszenie Producentów Owoców

i Warzyw w Ujanowicach zarejestrowało ten produkt w Unii Europejskiej jako Chronione Oznaczenie Geograficzne. Producenci „suski sechlońskiej” należą do Stowarzyszenia Producentów Owoców i Warzyw w Ujanowicach.

Nazwa projektu: „Fasola z Doliny Dunajca” - wydanie publikacji promującej dziedzictwo kulturowe i kulinarne Małopolski

Czas realizacji: listopad 2015 - grudzień 2015

Program: „Małopolska. Nasz region - Nasza szansa”

Projekt pt. „Fasola z Doliny Dunajca” - wydanie publikacji promującej dziedzictwo kulturowe i kulinarne Małopolski realizowany był przez Stowarzyszenie Na Śliwkowym Szlaku w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie kultury w 2015 r. pn. „Małopolska. Nasz region - Nasza szansa”. Celem projektu było wydanie publikacji promującej produkty lokalne obszaru Małopolski, a w szczególności fasoli „Piękny Jaś” z Doliny Dunajca. Realizacja projektu przyczyniła się do wzrostu atrakcyjności Małopolski poprzez upowszechnienie wiedzy na temat jakości i wartości produktów lokalnych, propagowanie produktów lokalnych jako elementów wpływających na rozpoznawalność regionu i umożliwiających odróżnienie Małopolski od innych obszarów.

Nazwa projektu: Szlak Węgierski (SzW).

Czas realizacji: listopad 2014 – maj 2015

Program: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013

www.szlakwegierski.pl

Szlak Węgierski (SzW) to projekt współpracy realizowany przez siedem Lokalnych Grup Działania z Małopolski (Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku”, Stowarzyszenie LGD „Dolina Raby”, Stowarzyszenie LGD „Przyjazna Ziemia Limanowska”, Stowarzyszenie LGD „Wielicka Wieś”, Stowarzyszenie LGD „Brama Beskidu, Stowarzyszenie „Perły Beskidu Sądeckiego” oraz LGD „Korona Sądecka”). Celem projektu był rozwój produktów turystycznych w oparciu o zasoby historyczne i kulturowe partnerów projektu. Utworzono szlak tematyczny związany ze śladami węgierskimi na obszarze działania partnerów projektu. W ramach projektu przygotowano opracowanie merytoryczne dotyczące zarysu historycznego szlaku, utworzono stronę internetową, wydano mapę turystyczną, zamontowano tablice informacyjne na trasie przebiegu szlaku oraz zorganizowano imprezę promocyjną pt. „Otwarcie Szlaku Węgierskiego”.

Nazwa projektu: Wrota Pogórza

Czas realizacji: maj 2013– czerwiec 2014

Program: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013

www.wrotapogorza.pl

Wrota Pogórza to projekt współpracy realizowany przez pięć Lokalnych Grup Działania z Małopolski (Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku”, Stowarzyszenie Kwartet na Przedgórzu, Pogórzańskie Stowarzyszenie Rozwoju, Zielony Pierścień Tarnowa oraz Lokalną Grupę Działania Dunajec-Biała). Celem projektu był rozwój oraz promocja turystyki regionu objętego projektem poprzez podniesienie jakości oznakowania obiektów atrakcyjnych pod względem turystycznym oraz budowę systemu informacji o obiektach atrakcyjnych turystycznie w postaci systemu mobilnej aplikacji a także promocja obszaru w mediach.

Projekt Wrota Pogórza pełnił rolę wirtualnej karty turystycznej, dzięki której turysta poznaje obszar oraz ma możliwość „kolekcjonowania” odwiedzonych miejsc. Koncepcja projektu polega na zdobyciu 7 Wrót Pogórza, które zostaną otwarte po zgromadzeniu wszystkich kluczy (tzn. odwiedzeniu atrakcji). Aby zdobyć klucz do wrót należy odwiedzić poszczególne miejsca na obszarze partnerów projektu. Miejsca te przypisane są do odpowiednich wrót (Słodkie, Święte, Końskie, Ludowe, Rowerowe, Relaksu, Przeszłości). Każdy z obiektów na liście wrót oznakowany jest tabliczką informacyjną zawierającą: opis obiektu, dane kontaktowe, fotografię oraz kod QR. Podstawą projektu jest aplikacja mobilna prezentująca atrakcje turystyczne, która po połączeniu z bazą danych będzie rejestrowała wszystkie zdobyte klucze (atrakcje) przez turystę dzięki zeskanowaniu kodów QR. Fizyczne odwiedzenie obiektu i zeskanowanie kodu QR stanowi dowód na „zdobycie” punktu – klucza do wrót. Fakt ten rejestrowany jest w aplikacji. Po zdobyciu wszystkich kluczy z danej kategorii na obszarze partnerów, turysta otrzyma pieczętkę, która zostanie przybita na papierowej wersji mapy z wrotami, na znak ich zdobycia. Mapa zawiera prezentację obszaru partnerów biorących udział w projekcie oraz szacunkową lokalizację atrakcji w ramach projektu. Mapa jest ogólnodostępna bezpłatnie w biurach partnerów dla użytkowników aplikacji i projektu. Po zdobyciu wszystkich wirtualnych wrót, turysta może zgłosić się do partnerów projektu w celu odebrania nagród.

Nazwa projektu: Ze sztuką na ty

Czas realizacji: 15 październik 2008 – 20 grudnia 2008

Program: Europejski Fundusz Społeczny

Jedną z największych bolączek współczesnej wiejskiej szkoły jest wciąż bardzo utrudniony kontakt młodzieży z szeroko pojętą kulturą. Muzea, galerie, wystawy, teatry to nadal miejsca znane uczniom jedynie z podręcznikowej teorii lub z krótkich migawek telewizyjnych wiadomości. Dlatego tak bardzo cieszy realizowany przez młodzież i nauczycieli Publicznego Gimnazjum w Iwkowej projekt "Ze sztuką na ty", którego pomysłodawcą i twórcą jest Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku”.

Zajęcia prowadzone były na dwóch płaszczyznach: teoretycznej i praktycznej. Zorganizowano dwa wyjazdy do Krakowa, w trakcie których młodzież zwiedziła Wawel, Muzeum Narodowe oraz Muzeum Techniki, uczestniczyła w warsztatach edukacyjnych: „Średniowiecze w sztuce” oraz „Cienie i blaski kultury sarmackiej”, jak również mogła podziwiać znanych polskich aktorów na scenach dwóch krakowskich teatrów: Teatru im. Juliusza Słowackiego w sztuce „Ożenek” Mikołaja Gogola i Teatru Bagatela w komedii „Szalone nożyczki”.

Druga płaszczyzna projektu przewidywała twórczy udział młodych ludzi w zajęciach warsztatowych, na które składają się takie dziedziny sztuki jak: teatr, fotografia, taniec, malarstwo. Na tym etapie uczniowie mogli skonfrontować wiedzę zdobytą w czasie wyjazdów z własnymi możliwościami, kształtować umiejętność pracy w zespole, odkrywać swoje zdolności i zainteresowania, jakże często zagłuszone lub uśpione przez marazm i zniechęcenie wynikające z braku perspektyw rozwoju.

Podsumowaniem projektu było wystawienie w styczniu 2009 roku sztuki Lucjana Rydla pt. „Betlejem polskie”.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania LYSKOR

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania LYSKOR powstało w dniu 5 stycznia 2006 r. w ramach tzw. Schematu I Pilotażowego Programu LEADER+, realizowanego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich. Grupa członków założycieli partnerstwa ukształtowała się głównie w wyniku licznych działań aktywizujących i szkoleniowych (prowadzonych na obszarze 2 gmin tworzących to partnerstwo tj. Lyski i Kornowac), będących elementem Schematu I, zrealizowanych na przełomie 2005/2006 r. Głównym celem zawiązania LGD w formie trójsektorowego partnerstwa było rozwinięcie i uzupełnienie istniejących zamierzeń rozwojowych w odniesieniu do tego obszaru, jak również jego promocja na zewnątrz oraz wśród samych mieszkańców. Opracowano wówczas Zintegrowaną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich, jednak zbyt duża gęstość zaludnienia wykluczyła LGD z udziału w Schemacie II Pilotażowego Programu LEADER+. Pomimo to, w latach 2006-2008 w miarę posiadanych, skromnych możliwości finansowych i organizacyjnych Stowarzyszenie zrealizowało m.in. takie inicjatywy jak: „Biesiada Śląska” dla mieszkańców obszaru LGD, dożynki gminne w sołectwie Pstrężna (w charakterze współorganizatora) i inne imprezy kultywujące miejscowe zwyczaje i tradycje, przegląd zespołów artystycznych z przedstawianiem dorobku artystycznego poszczególnych zespołów działających na terenie Gminy Lyski.

W perspektywie finansowej 2007-2013 Stowarzyszenie LYSKOR zostało wybrane do realizacji LSR w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Od 2009 r. wdraża projekty objęte inicjatywą Leader, co oznacza powiązanie działań na rzecz rozwoju wsi. Inicjatywa ta, wspomaga również działania aktywizujące oraz integrujące społeczeństwo. W ramach aktywizacji lokalnej społeczności prowadzono doradztwo dla beneficjentów, zrealizowano liczne szkolenia w zakresie aplikowania o środki w ramach LSR, przeprowadzono konkursy, warsztaty rękodzielnicze oraz zrealizowano wydarzenia kulturalne, integracyjne i promocyjne, m.in.: „Rowerem po obszarze LYSKOR-u”, Noc Świętojańska, Biesiada Miodowa, Przeglądy Zespołów Artystycznych.

Przeprowadzono 18 naborów (8 w ramach „małych projektów”, 5 w ramach „Odnowy i rozwoju wsi”, 3 w ramach „Tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw” oraz 2 w ramach „Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej”). W ramach LSR zrealizowano m.in. budowę placów zabaw, obejście wokół DK w Rzuchowie, wyremontowano budynki gminne w Lyskach i Nowej Wsi oraz Adamowicach i Raszczytach, zagospodarowano teren przy budynku gminnym w Nowej Wsi,

stworzono siłownię na wolnym powietrzu, doposażono świetlice w Gminnym Ośrodku Kultury, zakupiono stroje ludowe dla zespołu folklorystycznego, powstały publikacje i inne.

Dzięki zrealizowanym operacjom poprawiła się jakość życia na obszarze LGD. Poprawie uległa także jakość przestrzeni publicznej – infrastruktury społeczno-kulturalnej, zacieśniły się więzi pomiędzy mieszkańcami, wypromowano obszar objęty LSR. Projekty te determinowały jeszcze większy stopień zacieśnienia sąsiedzkich stosunków między gminami Lyski i Kornowac. W 2015 r. w ramach rozwoju stowarzyszenia, uchwałą z dnia 18 maja 2015 r. do LGD LYSKOR przyjęto Gminy Gaszowice, Jejkowice oraz Miasto Pszów. Obecnie LGD LYSKOR tworzą 4 gminy wiejskie, tj. Gmina Gaszowice, Jejkowice, Kornowac, Lyski oraz 1 gmina miejska – Miasto Pszów. Stowarzyszenie działa w zakresie terytorialnym powiatu rybnickiego (Lyski, Gaszowice, Jejkowice), raciborskiego (Kornowac) oraz wodzisławskiego (Pszów).

W kolejnej perspektywie finansowej 2014-2020 Stowarzyszenie LYSKOR zostało wybrane do realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2023 (LSR), której co najmniej 50% budżetu przeznaczone jest na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy na obszarze LGD. Dzięki pozyskanym środkom przeprowadzono 4 nabory wniosków na podejmowanie działalności gospodarczej oraz 3 nabory na rozwijanie działalności gospodarczej, 4 nabory na projekty infrastrukturalne oraz 2 nabory w ramach projektu grantowego. Stowarzyszenie LYSKOR ramach aktywizacji lokalnej społeczności prowadzi doradztwo dla beneficjentów oraz realizuje liczne szkolenia w zakresie aplikowania o środki w ramach LSR.

Dotychczas w ramach nowych środków na infrastrukturę publiczną zrealizowano m.in. siłownię zewnętrzne, boisko wielofunkcyjne, doposażono place zabaw, odnowiono kapliczkę, wewnątrz domu kultury, zagospodarowano teren wokół budynku ośrodka kultury, gdzie powstała scena, stworzono miejsce rekreacyjne z wiatą oraz szatnię przy boisku, a także miejsca postojowe dla rowerów i tablice informacyjne.

Grantobiorcy w ramach projektów grantowych realizują zadania w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego oraz wzmocnienia kapitału społecznego.

Zrealizowano również projekt współpracy „POWE-R”, który miał na celu kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży. Dodatkowo stowarzyszenie realizuje projekty w ramach RPO WSL mające na celu zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej mieszkanków obszaru objętego LSR LYSKOR oraz projekty

współpracy polsko-czeskiej w ramach Funduszu Mikroprojektów 2014-2020 w Euroregionie Silesia.

Na terenie LGD LYSKOR znajduje się wiele ciekawych miejsc, zabytków sakralnych jak i kulturalnych, m.in. Bazylika w Pszowie, Pałac w Rzuchowie, Pałac Rothów w Czernicy, Krzyż pokutny w Lyskach czy kapliczka w Jejkowicach.

Stowarzyszenie LYSKOR aktywizuje mieszkańców wsi, tworzy warunki do rozwoju przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy oraz promuje społeczność wiejską poprzez ochronę i pielęgnowanie jej dziedzictwa kulturowego.

LGD Stowarzyszenie „Lider Pojezierza”

Włóczykije Pojezierza – WP

Poprawa jakości życia i wzmocnienie potencjału wsi obszaru objętego projektem poprzez lepsze wykorzystanie stanu zasobów przyrodniczych i kulturowych przy zachowaniu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi.

1. Pobudzenie działalności gospodarczej na terenach wiejskich poprzez wprowadzenie produktów i usług podnoszących konkurencyjność obszarów wiejskich.

2. Rozwój turystyki na obszarach LGD biorących udział w projekcie poprzez wzrost atrakcyjności oferty turystycznej i wydłużenie sezonu turystycznego

3. Wzmocnienie roli turystyki, jako ważnego czynnika rozwoju gospodarczego obszaru objętego operacją poprzez rozwój infrastruktury

4. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi poprzez działania promocyjne (oznakowanie obiektów, publikacje promocyjne, strony WWW. itp.).

Główne zadania w projekcie:

1. Wyznaczenie i oznakowanie nowych tras nordic walking

2. Oznakowanie w postaci tablic i kierunkowskazów powstałych tras turystycznych.

3. Utworzenie aplikacji mobilnej przewodnika turystycznego i systemu wprowadzania danych i ich prezentacji na platformach mobilnych.

4. Wydanie map turystycznych z trasami turystycznymi, oznaczenie atrakcji przyrodniczych, historycznych.

Operacja składać się będzie z następujących działań:

1) rozwój turystyki na obszarach wiejskich poprzez wykonanie wspólnej jednej mapy tras turystycznych i NW z obszaru Włóczykija Pojezierza, zaangażowanie mieszkańców obszaru w polepszenie istniejących i tworzenie nowych atrakcji turystycznych. Wydłużenie sezonu turystycznego również na okres jesienno- zimowy. Dzięki rozwojowi turystyki zwiększy się ilość osób zatrudnionych w sektorze związanym z turystyką (noclegi, gastronomia, usługi techniczne - naprawa rowerów, kajaków, wypożyczalnie sprzętu turystycznego, produkcja pamiątek z obszaru objętego projektem.

2) modernizacja i wyznaczenie nowych tras nordic walking (NW). Powstanie ok. 300 km nowych tras nordic walking. 7 tras zostanie zmodernizowanych poprzez ponowne ich oznakowanie. Wszystkie trasy zostaną oznakowane.

3) oznakowanie miejsc szczególnie atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, historycznym i kulturowym. Na każdej trasie zostanie przeprowadzony ponowny opis miejsc szczególnie atrakcyjnych pod względem wspomnianych walorów. Oznakowane one będą poprzez wykonane w ramach projektu kierunkowskazy, znaki na kamieniach i drzewach. Ponadto będą oznaczone na mapach i aplikacji multimedialnej poprzez współrzędne GPS.

4) propagowanie NW jako jednej z form aktywnego wypoczynku promującego zdrowy styl życia poprzez zorganizowanie systemu monitorowania uczestników "Szlaku Włóczykija". Dostępne będą "Karty Włóczykija", które może otrzymać każdy uczestnik szlaku. Na kartach będą wyszczególnione wszystkie nowe trasy nordic walking z ich nazwami. W punktach oznaczonych w ramach projektu, w każdej gminie będzie można otrzymać w "Karcie Włóczykija" potwierdzenie przejścia trasy za pomocą specjalnej pieczęci, wykonanej w ramach projektu. "Karta Włóczykija" będzie dokumentem, który będzie nominował uczestników do specjalnych nagród w formie znaczka lub głównej nagrody za zebranie wszystkich pieczętek na trasach NW "Kija Włóczykija" (np. kijki nordic walking).

5) połączenie w jednolitą sieć istniejących i powstałych w ramach projektu tras turystycznych da możliwość zintegrowania całego systemu turystycznego w jedną atrakcyjną całość. Połączone i zaktualizowane mapy turystyczne poszczególnych gmin, połączone razem będą przedstawiać zintegrowany obszar związany ze sobą kulturowo, geograficznie i niejednokrotnie historycznie.

6) utworzenie aplikacji mobilnej przewodnika turystycznego jest innowacyjną formą nie tylko promocji obszaru, ale przede wszystkim dla osób korzystających z podobnych istniejących aplikacji na świecie. Aplikacja będzie po zakończeniu projektu aktualizowana przez poszczególne gminy biorące udział w projekcie poprzez utworzenie systemu wprowadzania i prezentacji danych na platformach mobilnych.

7) opracowanie i wydanie materiałów promocyjnych opisujące trasy NW i inne trasy turystyczne poprzez wykonanie map turystycznych. Pierwsza mapa to przedstawienie całości obszaru LGD Włóczykija Pojezierza, jako przykład działań przez 5 LGD a druga mapa szczegółowe opisanie tras turystycznych na poszczególnych LGD.

8) Zakończeniem projektu Włóczykije Pojezierza będzie zorganizowanie konferencji oraz zawodów sportowych o mistrzostwo „Włóczykija Pojezierza”. Zawody

przeprowadzone zostaną zgodnie z regulaminem nordic walking w miesiącu wrześniu 2014 roku.

Zakładane wskaźniki produktu operacji: wykonanie aplikacji multimedialnej obejmującej obszar 5 LGD - 1 szt., wykonanie 1 mapy turystycznej opisującej powstałe ścieżki NW na całym obszarze realizowanej operacji w ilości 14 000,00 szt., wykonanie ulotek trasami turystycznymi w formie mapy i nowo powstałymi trasami NW na obszarach poszczególnych LGD - w ilości 82 500 szt.; ilość nowo powstałych ścieżek nordic walking- 54 szt.; zorganizowanie w miesiącu wrześniu 2014r. zawodów pod szyldem Włóczykija Pojezierza - 1 szt. 10 WSKAŹNIK REZULTATU: wzrost ilości osób korzystających z nowych ścieżek nordic walking o 1200 osób (notatka służbowa sporządzona przez 4 LGD-y, które wytypowały powyższe ścieżki); ilość pobrań (ściągnięć) aplikacji do grudnia 2014r. - w ilości 300 szt. (na podstawie zrzutów ekranu z panelu administracyjnego sklepu, na których znajduje się aplikacja); liczba osób biorących udział w I zawodach Włóczykija Pojezierza - 165 osób (na podstawie listy obecności); liczba osób biorących udział w grze "Korona Włóczykija" na podstawie wydanych kart - 300 osób (notatka z wydania kart).

Lokalna Grupa Działania KOLD

Powstanie Wlkp. 1918/19 Pamiętamy – Kontynuujemy PWPK

Główny Cel projektu:

1. Zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego obszarów wiejskich
2. Umożliwienie rozwoju turystyki związanej z poznawaniem miejsc historycznych regionu

Operacja ma za zadanie promowanie obszaru wszystkich partnerów w powiązaniu z historią regionu. Operacja została zaplanowana na lata 2009-2012, które były skierowane praktycznie do wszystkich grup społecznych, szczególnie do młodzieży szkolnej, środowisk wiejskich i małomiasteczkowych, organizacji pozarządowych i samorządów lokalnych. Każdy z partnerów odpowiadał za jedno z zadań w ramach umowy partnerskiej. Za bazę danych odpowiadało Stowarzyszenie LGD Region Kozła, za opracowanie szlaku i mapę interaktywną Stow. Ziemi Grodziskiej Leader, a za oznakowanie mogił powstańców KOLD. Baza danych miała zawierać dane powstańców z wszystkich LGD, a także miejsca walk powstańczych i miejsc związanych z Powstaniem. Innowacyjnością miało być to, że społeczeństwo miało możliwość uzupełniania danych. Do tej pory w skali regionów, które obejmują poszczególne LGD informacje takie nie były zbierane ani udostępniane. Po ich zebraniu i skatalogowaniu miały funkcjonować jako otwarta baza danych Powstania Wlkp. w formie mapy interaktywnej. Została ona umieszczona na stronie jednej z LGD i miała być powiązana ze stronami innych LGD. Na podstawie informacji zebranych w ramach bazy danych i interaktywnej mapy miał zostać utworzony Szlak Powstania Wlkp., który ukazać miał najważniejsze wydarzenia Powstania.

Został on wytyczony oraz oznakowany w formie szlaku turystycznego o dł. ok. 180 km, zostało na nim umieszczonych 6 tablic informacyjnych z mapką szlaku. 15 Ze względu na to, iż na terenie wszystkich trzech LGD istnieje duża liczba mogił powstańców, uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, szczególnie noszących imię Powstańców Wlkp., mieli dokonać skatalogowania grobów oraz pomników powstańców, skontaktować się z rodzinami powstańców i z zarządcami cmentarzy w celu uzyskania zgody na oznakowanie mogił. Dane z wszystkich LGD miał zebrać KOLD, miał także zamówić i sfinansować tabliczki dla mogił powstańców na swoim obszarze. Podczas trwania projektu odbyły się 4 imprezy tematyczne: - w 2009 r. sesja popularno-naukowa w Opalenicy - w 2010 r. konferencja w Zbąszyniu

- w 2011 r. impreza tematyczna w Rakoniewicach - w 2012 r. konferencja podsumowująca w Kopanicy Na każdą imprezę przygotowywano materiały informacyjno-promocyjne w postaci folderów oraz znaczków. Każda z LGD zamówiła tabliczki o jednakowej formie i jednolitym kształcie (krzyż powstańczy) dla mogił na swoim obszarze. Operacja oznakowywania miała być kontynuowana również po zakończeniu projektu – cały czas istnieje możliwość zgłaszania kolejnych mogił przez rodziny powstańców.

Rezultaty projektu:

Wskaźniki produktu: baza danych o powstańcach, mapa interaktywna, folder mapy szlaku frontu pld.-zach. Powstania Wlkp., oznakowane mogiły powstańców. Wskaźniki rezultatu: wzrost świadomości społeczeństwa lokalnego nt. Powstania Wielkopolskiego.

Buska Lokalna Grupa Działania „Słoneczny Lider”

Festiwal Smaków

Cel Główny:

Zwiększenie atrakcyjności oferty turystycznej na obszarze działania partnerów projektu do momentu zakończenia realizacji projektu poprzez wspólne wypracowanie nowej oferty kulinarnej produktów tradycyjnych i lokalnych na Szlaku Kulinarnym, stanowiącym nowy innowacyjny produkt.

Cele szczegółowe:

1. Wzrost poziomu integracji środowisk działających w sferze turystyki na obszarze LGD partnerów projektu do momentu zakończenia realizacji projektu, mierzony udziałem grup docelowych w przedsięwzięciach integracyjnych tj. udział w cyklicznych kiermaszach.

2. Aktywizacja społeczności lokalnej poprzez: tworzenie sieci sklepików, restauracji - Sieć "Nasze Kulinarne Dziedzictwo". 3. Inicjowanie powstawania lub wprowadzania na rynek produktów i usług opartych na lokalnych zasobach tradycyjnych sektora gospodarki oraz LSR tj. promocja dziedzictwa kulinarnego.

Na Pomidziu i Powiślu powstał „Szlak Kulinarny” - wyjątkowy produkt turystyczny. Wszyscy odwiedzający okolice, gdzie Nida wpada do Wisły mają okazję skosztować wyjątkowych, tradycyjnych potraw i przy okazji poznać przebogate zasoby produktów czternastu gmin z tych okolic. Szlak Kulinarny Pomidzia i Powiśla jest efektem projektu „Festiwal Smaków” 4 który realizowały wspólnie Lokalne Grupy Działania „Słoneczny Lider”, „G5” oraz „Perły Pomidzia”. Efekt współpracy przerósł najśmielsze oczekiwania. Na terenie, gdzie właściwie nie istniało piśmiennictwo na temat lokalnych kulinariów, udało się zidentyfikować produkty, które funkcjonowały w ustnej tradycji. Wiele z odnalezionych potraw przetrwało wśród kobiet, które z matki na córkę przekazywały stare notatniki z przepisami. Na tłustych, wytartych kartkach udało się odczytać przepisy kulinarne, które stały się podstawą „Szlaku Kulinarne”. Tak właśnie udało się odnaleźć strojnowskie zawijoki z ziemniaków, żabiekie gały, zolipskie pierogi. Potrawy te wyróżniają się swoją historią i smakiem, który nierozdzielnie związany jest z miejscem gdzie się narodził. Chcąc poznać te smaki konieczne trzeba odwiedzić miejscowe gospodynie, które z chęcią przygotują dania, które żywiły wiele poprzednich pokoleń. Dotarcie do tych źródeł ułatwi wydana mapa, która zwieńczy projekt „Festiwalu Smaków”. Lecz Szlak Kulinarne to nie tylko potrawy, to także produkty, które rodzi pomidziańska i powiślańska ziemia. Ich

związek z regionem, który trwa od dziesięcioleci, a często nawet od stuleci stał się podstawą rejestracji na prestiżowej Liście Produktów Tradycyjnych prowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wpis na tą listę otwiera drogę do dalszej unijnej certyfikacji. Dzięki temu takie produkty jak czosnek wójczański, suszona damacha z Ponidzia, skalbmierskie ogórki kiszane, kiełbasa z Pacanowa, kaszanka szarbianka mają szansę konkurować z produktami o uznanej renomie z całej Europy. Wszyscy, którzy śledzą lokalne kulinaria nie mogli nie zauważyć „Pamiętnika kulinarnego Ponidzia i Powiśla”, który również jest pokłosiem „Festiwalu Smaków. To wyjątkowe wydawnictwo utrwaliło wiele przepisów i informacji o produktach i potrawach funkcjonujących na terenie gmin: Busko Zdrój, Wiślica, Nowy Korczyn, Solec Zdrój, Pacanów, Stopnica, Skalbmierz, Czarnocin, Bejsce, Opatowiec, Gręboszów, Bolesław, Mędrzechów i Olesno. Osoby, które utrwaliły przedstawione w wydawnictwie produkty i potrawy mieli wiele możliwości wielokrotnie zaprezentować szerszemu gronu odbiorców to niezmierne bogactwo smaków między innymi podczas wyjazdu studyjnego dla dziennikarzy. Nie pozostaje nic innego jak tylko wybrać się na „Szlak Kulinarny” i pozwolić sobie na odrobinę przyjemności w kontakcie z tradycyjną gastronomią Ponidzia i Powiśla.

Osiągnięte rezultaty:

- Osoby zaangażowane na Szlaku Kulinarnym – 47 podmiotów (osoby fizyczne i prawne w tym rolnicy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, instytucje).
- Ilość osób w sieci – 46 podmiotów.
- Ilość opinii wydanych przez dziennikarzy i przedstawicieli biur turystycznych po pobycie na naszym Szlaku – 48 opinii.
- Ilość wniosków wpisanych na listę produktów tradycyjnych – 11 wniosków.

Stowarzyszenie „Kwartet na Przedgórzu”

Stowarzyszenie „Kwartet na Przedgórzu” jest Lokalną Grupą Działania odpowiedzialną za realizację Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. LGD jest rodzajem trójsektorowego partnerstwa terytorialnego, zrzeszającego przedstawicieli lokalnych organizacji - z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego - oraz mieszkańców obszaru wyznaczonego granicą gmin członkowskich.

Przesłanką założenia Stowarzyszenia był rozwój regionu i podniesienie jego atrakcyjności poprzez aktywizację społeczeństwa oraz wykorzystanie walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych obszaru. Proces tworzenia partnerstwa sektorowego zainicjowali w 2008 roku przedstawiciele sektora publicznego, społecznego oraz gospodarczego, a więc ze wszech miar reprezentatywna grupa dla obszaru. Tą ideą postanowiła zainteresować mieszkańców, wykazując korzyści płynące ze współpracy i wspólnego działania. W ślad za tym poszły konkretne działania organizacyjne i 21 sierpnia 2008 roku na spotkaniu Komitetu Założycielskiego powołano do życia Stowarzyszenie jako „Borzęcińsko-Radłowska Grupa Działania Przedgórze”. Zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 1 października 2008 roku.

Po dołączeniu do Stowarzyszenia w połowie 2010 roku Brzeska i Dębna, LGD obejmuje swym zasięgiem obszar o powierzchni 374 km kwadratowych, który zamieszkuje blisko 70 tysięcy osób. Obszar „Kwartetu” jest spójny zarówno pod względem warunków naturalnych, jak i form zagospodarowania przestrzeni. Ulega podobnym oddziaływaniom cywilizacyjnym i procesom naturalnym, zachodzą też na nim zbieżne zjawiska społeczne i kulturowe. Działania integrujące i analityczne przy tworzeniu LGD nad formułowaniem założeń do Lokalnej Strategii Rozwoju pozwoliły określić misję Stowarzyszenia, którą jest dążenie do „zrównoważonego rozwoju obszaru Przedgórza w oparciu o współpracę mieszkańców, wykorzystanie potencjału gospodarczego i społecznego, w nawiązaniu do tradycji i w poszanowaniu zasobów naturalnych i kulturowych.”

Gminy tworzące Lokalną Grupę Działania „Kwartet na Przedgórzu” przylegają do siebie w taki sposób, że jej obszar zachowuje spójność w kontekście geograficznym i administracyjnym.

Członkiem Stowarzyszenia może być pełnoletnia osoba fizyczna, która spełnia przesłanki określone w ustawie Prawo o stowarzyszeniach, działa na rzecz celów statutowych „Kwartetu” i złoży deklarację członkowską. W 2019 roku Stowarzyszenie

fot. Auerbergland-Pfaffenwinkel

fot. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania LYSKOR

fot. LGD „Podkowa”

fot. LGD POLCENTRUM

liczyło ok. 230 członków. Wśród nich znajdują się gminy reprezentowane przez wójtów i burmistrzów. Sektor publiczny to także ośrodki kultury i biblioteki, łącznie 8 podmiotów. Blisko 200 podmiotów wchodzi w skład sektora społecznego, są to: stowarzyszenia, organizacje pożytku publicznego, ochotnicze straże pożarne, parafie rzymskokatolickie, kluby sportowe oraz indywidualni mieszkańcy. Stowarzyszeniem kieruje obecnie 5-osobowy zarząd, którego prezesem od chwili założenia jest Piotr Kania.

Podstawowym narzędziem, które LGD wykorzystuje, by osiągać swoje cele, są pozyskane środki z programu LEADER, a następnie w wyniku przeprowadzanych naborów wniosków ich rozdział między beneficjentów realizujących projekty zgodne z potrzebami lokalnej społeczności. W ramach programu mogą być realizowane operacje w zakresie szeroko pojętej przedsiębiorczości, operacje z zakresu małego przetwórstwa, tworzenie sieci krótkich łańcuchów dostaw i rynków lokalnych, działań promocyjnych i marketingowych, a także mających na celu wyposażenie w niezbędną wiedzę lub umiejętności oraz kwalifikacje m.in. osób planujących rozpoczęcie działalności dodatkowej do działalności rolniczej. Dla każdego zadania ustalono formę pomocy i jej limity, określone w katalogu kosztów operacji kwalifikowanych do finansowania.

W poprzednim okresie rozliczeniowym, w latach 2009–2014, dzięki „Kwartetowi” dofinansowano 157 operacji na łączną kwotę ponad 10,6 mln zł. Dzięki tej pomocy nie tylko w kilkunastu miejscowościach poprawił się stan wielu obiektów użyteczności publicznej (modernizacja, remonty i wyposażenie w niezbędny sprzęt objęły m.in. ośrodki kultury, remizy strażackie, domy ludowe, świetlice), ale także powstało wielu miejsc rekreacyjnych, takich jak place zabaw, boiska sportowe, skatepark, stacje na szlakach rowerowych itp. Ponadto zostały odrestaurowane zabytkowe obiekty kultury religijnej (kościół, kaplice, figury) oraz miejsca upamiętniające ważne wydarzenia historyczne (np. cmentarze wojenne, miejsca ważnych bitew). Nie można też nie wspomnieć o projektach budujących kapitał społeczny, które związane były z organizacją licznych imprez. Na szczególną uwagę zasługują liczne publikacje książkowe, a także zrealizowane filmy o historii i bohaterach regionu oraz nawiązujących do lokalnych tradycji, zwyczajów i produktów lokalnych. Większość projektów poszerza utworzony przez LGD „szlak historii ludzi, miejsc i wydarzeń”. „Przedgórzańskie edu-info” to oryginalny portal o charakterze edukacyjnym umieszczony na platformie www.przedgorze.pl.

Na działalność w bieżącym okresie programowania, obejmującym lata 2014-2020, „Kwartet na Przedgórzu” pozyskał w drodze konkursu na opracowanie Lokalnej

Strategii Rozwoju środki w wysokości ponad 2 mln euro. Połowa z tej kwoty zostanie przeznaczona na pomoc przedsiębiorcom tworzącym nowe miejsca pracy.

W procesie partycypacyjnego przygotowywania LSR ustalono liczną grupę osób (szczególnie młodych) chętnych do rozpoczęcia działalności gospodarczej ze wsparciem funduszy unijnych. Na tej podstawie oraz biorąc pod uwagę średnią wysokość dotacji w działaniu *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* (2007-2013), która wyniosła 86 tys., zł ustalony został poziom premii na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości 50 tys. zł. Ponadto na podstawie badań wśród mieszkańców (*Raport z badań ankietowych*) oraz na podstawie potrzeb i problemów zgłaszanych przez mieszkańców - na każdym spotkaniu - zdiagnozowano problem z dostępnością do usług szczególnie pożądanых w codziennym życiu, a świadczonych przez osoby w takich zawodach m.in. jak: hydraulik, hotelarz, stolarz, elektryk, mechanik samochodowy, fizjoterapeuta, spawacz. Dlatego wysokość premii przyznawanej na rozpoczynanie działalności gospodarczej w zawodach deficytowych dla obszaru wynosi 70 tys. zł.

Mieszkańcy obszaru oraz działające na nim organizacje i instytucje publiczne mogą ubiegać się także o dofinansowanie swoich projektów realizowanych z następujących zakresów:

- * Rozwój ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej

- * Promocja obszaru Przedgórza

- * Renowacja zabytków

- * Wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury

- * Wydarzenia sportowe i/lub rekreacyjne

- * Przedgórzańskie inspiracje

- * Działania edukacyjne o Przedgórzu

Ponadto LGD realizuje także projekty własne, dedykowane grupie defaworyzowanej, określonej w LSR jako osoby bezrobotne. W ich ramach organizowane są kursy i szkolenia zawodowe oraz dotyczą one podejmowanych działań proekologicznych. Należy ponadto wspomnieć o dwóch projektach współpracy. Jeden związany jest z promocją lokalnego produktu, a drugi organizacji tras do nordic walking.

Reasumując, wszelkie przedsięwzięcia „Kwartetu” prowadzone są pod hasłem: „Pomagamy zmieniać Przedgórze”.

Lokalna Grupa Działania „Podkowa”

Lokalna Grupa Działania „Podkowa” to stowarzyszenie powstałe w 2008 r. Jego głównym celem jest wsparcie rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacja i integracja lokalnych społeczności. Łączy ono w swych działaniach podmioty gospodarcze, NGO, samorządy, instytucje a także osoby fizyczne. Działania realizowane poprzez LGD „Podkowa” w ramach Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2014-2020 są skierowane do mieszkańców oraz podmiotów prowadzących działalność z terenu gmin Zapolice, Zduńska Wola, Szadek, Zadzim i Poddębice.

W okresie programowania PROW 2007-2013 LGD „Podkowa” pozyskała ponad trzy miliony złotych na wsparcie inicjatyw lokalnych, propagowanie działań przedsiębiorczych i kształtowanie pozytywnego wizerunku swojego regionu. Jedną z takich inicjatyw są Nadwarciańskie trasy nordic walking powstałe dzięki realizacji projektu współpracy pn. „Warta-Atrakcyjny Region Turystyki Aktywnej”. Ponad 60 km wyznaczonych i dobrze oznakowanych szlaków ma na celu zachęcać do uprawiania popularnego sportu z kijkami. Trasy nordic walking zostały skupione głównie na terenie gminy Zapolice, natomiast część jednego ze szlaków (Trasa I – Doliną i Wysoczną) położona jest w południowo-zachodniej części gminy Zduńska Wola. Trasy będą głównie drogami nieutwardzonymi, leśnymi duktami oraz polnymi drogami, co pozwala na bezpieczne poruszanie się podczas marszu. Zaplanowano je w sposób zapewniający maksymalne wykorzystanie walorów kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych terenu. Turysta poza możliwością uprawiania sportu, ma również szansę poznać atrakcyjne, często wyjątkowe miejsca regionu. Wszystkie 6 tras posiada formę pętli, dzięki czemu turysta może wrócić do miejsca wyjścia. Trasy można również łączyć, krzyżować, wydłużać bądź skracać. Indywidualny dobór tras pozwala na wybór autorskich wariantów zwiedzania.

Punktem bazowym w którym rozpoczynamy przygodę z nordic walking jest relikw parku w miejscowości Strońsko. W tym miejscu mieści się także tablica informująca o przebiegu wszystkich tras oraz walorach turystyczno - przyrodniczych terenu. Kolejne 6 tablic zawiera propozycje ćwiczeń dedykowanych nordic walking, które rozmieszczono w miejscach zapewniających warunki do ich wykonywania.

Trasy Nadwarciańskie są przystosowane dla początkujących oraz zaawansowanych osób uprawiających nordic walking. Ich długość jest zróżnicowana i wynosi od 7 do 14 km. Każda z tras oznaczona jest konkretnym kolorem, tak, aby

móc odróżnić je od siebie. Zwolennikami tras nordic walking są również biegacze oraz rowerzyści.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 pokazał, że mieszkańcy LGD „Podkowa” to ludzie aktywni i przedsiębiorczy, pełni pomysłów i chętni do działania. Rezultaty poprzedniej perspektywy finansowej to nie tylko zagospodarowana przestrzeń publiczna i poprawa estetyki miejscowości, ale przede wszystkim liczne działania integracyjne, kulturalne i warsztatowe. Nowy okres programowania PROW 2014-2020 jest inspiracją do kolejnych działań naszych mieszkańców. Dzięki grantom, które są nowością w podejściu Leader, podmioty z obszaru LGD „Podkowa” mają szansę na realizację niewielkich przedsięwzięć na rzecz swojej społeczności. Poniżej przedstawiamy Państwu kilka projektów, które zostały już zrealizowane. Mamy nadzieję, że będą dla Państwa źródłem inspiracji na grant dla swojej społeczności.

Przedsięwzięcie: Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców LGD

Beneficjent: Poddębicki Dom Kultury i Sportu w Poddębicach

Obszar: Gmina Poddębice

Tytuł grantu: Wzmocnienie potencjału społecznego oraz promocja obszaru LGD Podkowa poprzez zakup mażoretkowych strojów scenicznych.

Kwota dofinansowania: 14 700,00 zł

Cel grantu:

Wzmocnienie kapitału społecznego gminy Poddębice poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do powstawania nowych grup tanecznych.

Opis projektu:

W ramach projektu zakupiono 40 kompletów mażoretkowych strojów scenicznych, rollup oraz plakaty na wydarzenie organizowane przez wnioskodawcę pn. „Otwarte Mistrzostwa Mażoretek Polski Środkowej”, które od 8 lat odbywają się w Poddębicach.

Beneficjent: Zadzimskie Stowarzyszenie Pszczelarzy

Obszar: Gmina Zadzim

Tytuł grantu: Pszczoła przyjacielem człowieka - warsztaty i szkolenia

Kwota dofinansowania: 14 699,00 zł

Cel grantu:

Wzmocnienie kapitału społecznego mieszkańców obszaru Lokalnej Grupy Działania "Podkowa" poprzez poszerzenie wiedzy oraz świadomości społeczeństwa na temat roli pszczół w środowisku naturalnym.

Opis projektu:

W ramach grantu zrealizowano cykl szkoleń dla mieszkańców obszaru LGD "Podkowa" w zakresie zwiększenia wiedzy na temat pszczelarstwa. Problem dotyczy masowego ginięcia pszczół i niskiej świadomości ludzi na temat korzyści, jakie dają pszczoły. Podjęte działania zwiększą świadomość społeczną, i może dzięki temu przyczynią się do przetrwania tych pożytecznych owadów. Koszty projektu stanowią: zakup namiotu reklamowego, zestawu ogrodowego, materiałów promocyjnych oraz strojów.

Beneficjent: Strońska Czar

Obszar: Gmina Zapolice

Tytuł grantu: "Poznajemy ginące zawody - warsztaty garncarskie i kowalskie, zakup koła garncarskiego oraz organizacja pokazu tematycznego".

Kwota dofinansowania: 6 151,00 zł

Cel grantu:

Wzmocnienie kapitału ludzkiego oraz promocja obszaru LGD poprzez udział w warsztatach garncarskich i kowalskich, zakup koła garncarskiego oraz organizację pokazu tematycznego.

Opis projektu:

Zgodnie z duchem działalności stowarzyszenia zrodził się pomysł realizacji projektu mającego na celu przybliżenie ginących zawodów. Podczas wyjazdu studyjnego do Bolimowa, uczestnicy poznali zawód garncarza i kowala. Warsztaty pozwoliły uczestnikom spróbować swoich sił w pracach rzemieślniczych. Dodatkowo, w ramach projektu zakupione zostanie koło garncarskie oraz glina. Dzięki temu, członkowie stowarzyszenia już na miejscu udoskonalą swoje umiejętności garncarskie oraz zorganizują pokaz tematyczny.

Przedsięwzięcie: Ochrona, promocja i rozwój obszaru LGD w tym m.in. produktów lokalnych oraz dziedzictwa lokalnego

Beneficjent: Ochotnicza Straż Pożarna w Szadku

Obszar: Gmina Szadek

Tytuł grantu: Zachowanie dziedzictwa lokalnego i promowanie obszaru objętego LSR poprzez zakup strojów i instrumentów muzycznych dla orkiestry dętej działającej przy OSP w Szadku.

Kwota dofinansowania: 14 208,00 zł

Cel grantu:

Zachowanie dziedzictwa lokalnego i promowanie obszaru objętego LSR oraz rozwój tożsamości lokalnej i społecznej.

Opis projektu:

Doposażenie orkiestry w kurki wyjściowe oraz instrumenty muzyczne jest inwestycją w przyszłość i pozwoli zachować lokalne dziedzictwo dla przyszłych pokoleń. Znaczna część występów orkiestry odbywa się w przestrzeni otwartej, poza budynkami, przy zmiennych warunkach atmosferycznych, stąd konieczność zakupu kurtek. Koszt projektu stanowi zakup saksofonu tenorowego, bębna marszowego oraz dwóch trąbek a także 20 szt. kurtek.

Beneficjent: Ochotnicza Straż Pożarna w Czechach

Obszar: Gmina Zduńska Wola

Tytuł grantu: Rozwój tożsamości społecznej i promocja obszaru LSR poprzez zakup pieca konwekcyjno-parowego.

Kwota dofinansowania: 14 882,00 zł

Cel grantu: Pobudzenie aktywności społeczności lokalnej poprzez zakup pieca konwekcyjnego

Opis projektu:

Wyposażenie kuchni OSP w nowoczesne urządzenie konwekcyjne pozwoli skutecznie promować obszar LSR podczas inicjatyw lokalnych oraz wyjazdowych poprzez efektywne i sprawne przygotowanie specjałów kulinarnych. Realizacja przyczyni się również do zachowania dziedzictwa lokalnego w postaci zachowania przepisów kulinarnych.

LGD „Podkowa” jest także organizatorem i pomysłodawcą Nocy Świętojańskiej. Od 9 lat impreza odbywa się na terenie Stajni Gajewniki koło Zduńskiej Woli. Głównym punktem integrującym mieszkańców obszaru są warsztaty wyplatania wianków świętojańskich w których biorą udział sołectwa, stowarzyszenia i koła gospodyń wiejskich z terenu gmin: Zapolice, Zduńska Wola, Szadek, Zadzim i Poddębice. Pod czujnym okiem florystki zostają wyplecione tradycyjne wianki świętojańskie pełne pachnących ziół i kwiatów. Także scena rozkwita muzyką. A wszystko dzięki śpiewom zespołów ludowych z terenu LGD „Podkowa” tj. Bałdrzychowian, Konieczek, Małyńskich Nutek czy Strońska Czar. Pokaz umiejętności tanecznych przy użyciu buławy, flagi czy batonu podczas kilku już edycji imprezy zaprezentowały Mażoretki „Dalia” z Poddębic. Nocy świętojańskiej dopełnia pokaz tańca z ogniem oraz korowód z wiankami, które zostają puszczane na wodę przy dźwiękach muzyki.

Przykładem dobrej współpracy między partnerami południowo-zachodniego regionu województwa łódzkiego był projekt pn. Folklorystyczny Obszar Lokalno Ludowych Konfrontacji o akronimie FOLLK. Był to festiwal kulinarno-muzyczny, który odbył się 11 sierpnia 2013 r. w Osjakowie. Impreza była możliwa dzięki współpracy i zaangażowaniu pięciu lokalnych grup działania, w tym LGD „Podkowa”. Projekt miał na celu aktywizację i integrację mieszkańców oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i kulinarnego, podtrzymywanie zwyczajów i tradycji każdego z regionów. Osiągnięcie tego było możliwe dzięki prezentacji dorobku muzycznego przybyłych zespołów, orkiestr i kapel oraz zorganizowaniu pokazu i degustacji regionalnych potraw przygotowanych przez koła gospodyń wiejskich. 17 zespołów folklorystycznych zaprosiło zebranych do tanecznej zabawy, a 30 kół gospodyń wiejskich do skosztowania smakołyków. Zorganizowany festiwal doskonale pokazał, jak bardzo potrzebne są takie spotkania dla społeczności lokalnej, aktywnie działającej w małych stowarzyszeniach, zespołach czy kapelach. FOLLK uatrakcyjnił obszary aktywności prezentowanego lokalnego dziedzictwa kulturowego i kulinarnego z terenu partnerskich LGD. Projekt pn.: „Folklorystyczny Obszar Lokalno Ludowych Konfrontacji” był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie 421 „Wdrażanie projektów współpracy”.

Kolejnym przykładem zrealizowanego projektu jest Festiwal Orkiestr Dętych „Złoty Puzon”. Zarząd Lokalnej Grupy Działania „Podkowa” we współpracy z Burmistrzem Poddębic oraz kapelmistrzami orkiestr dętych podjęli się dwukrotnie organizacji tej imprezy. Po raz pierwszy w 2016 r. a następnie w 2018 r. Festiwal ma charakter

imprezy kulturalnej, popularyzującej muzykę orkiestr dętych oraz wymianę doświadczeń muzyków. Podczas dwóch edycji festiwalu jego program obejmował prezentację dorobku artystycznego zaproszonych orkiestr z: Poddębic, Zadzimia, Szadku, Koła, Dalikowa, Skierniewic i Górki Pabianickiej oraz mażorettek „Dalia” z Poddębic i „Grawitacja” z Koła. Podczas koncertu można było usłyszeć utwory wykonane w tradycyjnych aranżacjach, jak i wspólne, integracyjne wykonanie światowych hitów przez blisko 200 muzyków. Efekt prezentowanych utworów potęgowały pokazy światła, które były doskonałym dodatkiem podczas nocnego koncertu. Wydarzenie było doskonałą gratką dla melomanów i sympatyków muzyki orkiestr dętych. Projekty pn. *Festiwal Orkiestr Dętych "Złoty Puzon 2016" oraz Dęte granie – Złoty Puzon 2018* były współfinansowane z Budżetu Województwa Łódzkiego.

Poza projektami związanym z świętowaniem muzyki, kulinariów czy tradycyjnych obrzędów

od 2016 r. mieszkańcy obszaru naszej LGD biorą udział w 3-dniowych, bezpłatnych wizytach studyjnych na terenie Polski. Dotychczas, dzięki środkom pozyskanym z Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich udało się nam odwiedzić teren LGD „Brama Mazurskiej Krainy” na Warmii i Mazurach, LGD „Krajinę Złotowską” w północnej Wielkopolsce, LGD „Zielone Bieszczady” w Beskidzie Niskim oraz LGD „Tygiel Doliny Bugu” na Podlasiu. Wyjazd mają na celu przede wszystkim poznanie sposobów rozwijania działalności gospodarczej, stworzenie możliwości wymiany wiedzy i dobrych praktyk oraz promowanie inicjatyw oddolnych. Mieszkańcy 5 gmin z terenu LGD „Podkowa” za każdym razem mają okazję poznać pomysły na przedsiębiorczość, wymienić doświadczenia i zdobyć nową wiedzę podczas spotkań z mieszkańcami odwiedzanych terenów. Doskonałym efektem organizacji takich wyjazdów jest zwiększenie zainteresowania zakładaniem działalności pozarolniczej przez naszych mieszkańców. Projekty pn.

- „Organizacja i realizacja wizyty studyjnej na terenie Warmii i Mazur dla mieszkańców LGD „Podkowa”, szansą rozwoju przedsiębiorczości obszarów wiejskich”

- „Wizyta studyjna dla mieszkańców LGD „Podkowa” w Krajinie Złotowskiej”

- „Wymiana dobrych praktyk pomiędzy mieszkańcami LGD „Podkowa” a LGD „Zielone Bieszczady”

- „Wymiana dobrych praktyk pomiędzy mieszkańcami LGD „Podkowa” a Stowarzyszeniem „LGD – Tygiel Doliny Bugu” – wyjazd studyjny

współfinansowane zostały ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wizytówką naszego obszaru są produkty turystyczne takie jak Zoo Safari w Borysewie, baseny termalne w Poddębicach, Festiwal Jeździecki w Gajownikach, minifestiwal historyczny „W grodzie Mściwoja-Strońsko na osi czasu”, a także kulinaria wpisane na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Już dziś zapraszamy Państwa na teren LGD „Podkowa”.

Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury

Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury jest organizacją samorządów związanych z subregionem dorzecza Bzury, mające na celu wspieranie idei samorządności, ochrony wspólnych interesów oraz współdziałania na rzecz rozwoju gospodarczego i kulturowego tego obszaru.

Organizacja reprezentuje interesy zrzeszonych powiatów i gmin. Posiada osobowość prawną. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą. Może także reprezentować interesy innych samorządów i osób na ich wniosek, jak również podejmować współpracę z innymi organizacjami jednostek samorządu terytorialnego, gospodarczego i społecznego w kraju i zagranicą.

Pierwsze spotkanie dotyczące utworzenia Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury odbyło się w Bedlnie (powiat kutnowski) w lutym 1999 roku z inicjatywy przedstawicieli powiatu łęczyckiego, łowickiego i kutnowskiego. 16 września 1999 roku w Łęczycy podpisany został list intencyjny mający na celu powstanie Stowarzyszenia. 11 lutego 2000 roku odbyło się zebranie założycielskie Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury.

W skład SPiGDB wchodzi 46 JST z powiatu łowickiego, skierniewickiego, m. na prawach powiatu - Skierniewice, kutnowskiego, łęczyckiego, zgierskiego, brzezińskiego i rawskiego, a teren działań Stowarzyszenia obejmuje cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury w Łowiczu to także siedziba Reprezentacji Podregionu Północnego województwa łódzkiego, obejmująca swym zasięgiem powiat łowicki, łęczycki, kutnowski, miasto na prawach powiatu Skierniewice, skierniewicki i rawski.

W ramach kształtowania wspólnej polityki samorządów lokalnych z północnej i centralnej części województwa łódzkiego, których celem jest wspólne analizowanie problemów i wypracowanie najbardziej optymalnych rozwiązań dla jst dotyczących zarządzania sprawami publicznymi i wykonywania zadań ustawowych, Zarząd Stowarzyszenia na wniosek Marszałka, bądź Wojewody, desygnuje już od kilku kadencji przedstawicieli samorządu lokalnego do działających w naszym województwie Regionalnych Komitetów Sterujących, Regionalnych Komitetów Monitorujących i innych ciał tego typu. Za pośrednictwem delegowanych przez Związek osób samorządy lokalne posiadają pewien wpływ na decyzje władz regionalnych woj. łódzkiego. Wskazani przez Zarząd Stowarzyszenia przedstawiciele samorządów lokalnych są członkami następujących gremiów regionalnych:

- Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007 -2013, który zapewnia jakość i skuteczność realizacji RPO WŁ na lata 2007-2013 (C. Dzierżek - członek, K. Lisiecki - zastępca);

- Grupa Robocza ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020, której celem jest zapewnienie spójności i koordynacji procesu programowania oraz partnerskiej współpracy pomiędzy szerokim gronem interesariuszy w przygotowaniu regionalnego programu operacyjnego na kolejną perspektywę finansową (W. J. Adamczyk – członek, Z. Burzyński – zastępca – przedstawiciele gmin miejskich; D. Reczulski – członek, D. Moskwa – zastępca – przedstawiciele gmin wiejskich; W. Zdziarski – członek, M. Krzyczkowski – zastępca – przedstawiciele powiatów; Z. Wieczorek – członek, J. Świtkiewicz – zastępca – przedstawiciele LGD; C. Dzierżek – członek, E. Felczyńska – zastępca – przedstawiciele stron społecznych i gospodarczych);

- Regionalne Obserwatorium Terytorialne Województwa Łódzkiego, którego celem jest budowa zintegrowanego systemu monitorowania i ewaluacji sytuacji społeczno - gospodarczej oraz interwencji publicznych w województwie, a także poprawa sprawności zarządzania rozwojem (C. Dzierżek - członek);

- Regionalne Forum Terytorialne Województwa Łódzkiego, które jako platforma wymiany wiedzy, doświadczeń i informacji pomiędzy siecią partnerów wchodzących w jego skład przyczynia się do poprawy sprawności zarządzania, w tym poprawy funkcjonowania sfery decyzyjnej samorządu województwa, wzrostu zdolności samorządu województwa do koordynowania oraz monitorowania wdrażanych działań, a także oceny stopnia realizacji wyznaczonych celów strategicznych (C. Dzierżek - członek);

- Partner Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Łódzkiego, której celem jest wsparcie wdrażania i oceny polityki w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz identyfikacja, analiza, rozpowszechnianie oraz wymiana informacji i wiedzy w tym zakresie wśród wszystkich zainteresowanych partnerów na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym oraz wspólnotowym;

- Platformy współpracy Partnerstwa Publiczno – Prywatnego, której celem jest wzmocnienie potencjału instytucji publicznych do dostarczania wysokiej jakości, efektywnych kosztowo usług publicznych oraz infrastruktury oraz zwiększenie skuteczności i efektywności samorządów w realizacji projektów infrastrukturalnych dzięki partnerstwu publiczno-privatnemu (E. Felczyńska – przedstawiciel).

Jednym z głównych obszarów działania Stowarzyszenia jest m.in. prowadzenie pracy informacyjnej, konsultacyjnej i programowej mającej na celu wspólne

rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin działalności samorządów terytorialnych i ich jednostek organizacyjnych oraz organizacji z nimi współpracujących, w głównej mierze poprzez organizację szkoleń, prowadzenie działalności na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego, oświatowo - kulturalnego w życiu społeczności lokalnej i współtworzenie lokalnych grup rozwoju oraz opracowanie i wdrażanie projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych prowadzących do rozwoju przedsiębiorczości, poprawy warunków życia mieszkańców obszarów wiejskich i miast.

Stowarzyszenie Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury prowadzi działalność szkoleniową dla Członków Stowarzyszenia, działalność edukacyjną - zwłaszcza edukacji ekologicznej dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i nauczycieli z tych szkół - zgodnie z zapisami statutowymi, edukację ekologiczną dla dzieci przedszkolnych w postaci ekologicznych konkursów plastycznych, a także szeroko pojętą działalność informacyjno-doradczą w ramach działalności Lokalnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich.

W ramach struktur SPiGDB działa: Walne Zebranie Członków, Komisja Rewizyjna oraz Zarząd Stowarzyszenia. Posiedzenia Walnego Zebrania Członków odbywają się zgodnie z zapisami statutowymi, raz do roku; Komisja Rewizyjna - 3 razy do roku; Zarząd Stowarzyszenia obraduje regularnie co 1,5 – 2 miesiące, podejmując ważne inicjatywy dla samorządów skupionych w Stowarzyszeniu, m.in.: zajęcie stanowiska dotyczącego podziału środków finansowych w ramach RPO 2007-2013 Województwa Łódzkiego, podziału środków finansowych WFOŚiGW w Łodzi oraz w sprawie podziału miejsc w Komitecie Monitorującym Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, co zaowocowało spotkaniem w dniu 21 listopada 2008 roku przedstawicieli Zarządów Związku Gmin Regionu Kutnowskiego, Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury oraz Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Ziemi Łęczyckiej z Marszałkiem Województwa Łódzkiego. Stowarzyszenie, jako siedziba reprezentacji Podregionu Północnego, opiniuje projekty przedkładane do RPO WŁ oraz PROW, a wcześniej do ZPORR.

Lokalna Grupa Działania „Dolina rzeki Grabi”

„QUESTING UMOŻLIWI INNOWACYJNE ZWIEDZANIE”: QUIZ.

Cel ogólny: Podniesienie atrakcyjności turystycznej i promocja obszarów działania Lokalnej Grupy Działania „Dolina rzeki Grabi”, Fundacji Rozwoju Gmin „PRYM” i STOWARZYSZENIA LOKALNEJ GUPY DZIAŁANIA „BUD-UJ RAZEM” poprzez utworzenie ścieżek questingowych.

Cel szczegółowy I: Promocja walorów przyrodniczych, historycznych i kulturowych za pomocą questów Cel szczegółowy II: Uatrakcyjnienie istniejącej sieci szlaków turystycznych poprzez wytyczenie ścieżek questingowych Cel szczegółowy III: Poprawa infrastruktury turystycznej poprzez oznakowanie sieci questów Cel szczegółowy IV: Zwiększenie dostępu do zasobów lokalnych poprzez: - wydanie publikacji dotyczącej questów wytyczonych w ramach projektu, - opublikowanie ścieżek questingowych na stronach internetowych partnerów projektu - stworzenie aplikacji na platformy iOS/Android dla wszystkich questów.

1. Upowszechnienie informacji o realizacji projektu współpracy na terenie Partnerów projektu.

2. Organizacja spotkania informacyjnego na terenie Partnerów projektu współpracy. W ramach operacji zorganizowane zostały 3 spotkania informacyjne na obszarze działania 3 Partnerów.

3. Organizacja spotkania wprowadzającego do metodologii questingu dla reprezentantów LGD połączonego z wyjazdem mającym na celu przejście przykładowych tras questingowych. Spotkanie wprowadzające do metodologii questingu połączone z wyjazdem miało na celu zapoznanie uczestników wyjazdu z przykładowymi trasami questingowymi, przeprowadzenie analizy miejsc i materiałów źródłowych o potencjalnych elementach questów na terenie partnerskich LGD. Uczestnicy spotkania w ramach wizyty studialnej przeszli trasę 3 questów o różnej tematyce. Efektem spotkania było przeprowadzenie analizy miejsc i materiałów źródłowych o potencjalnych elementach questów na terenie Partnerskich LGD.

4. Przeprowadzenie spotkań edukacyjnych z zakresu metodologii questów oraz tworzenia ścieżek questingowych. Zorganizowane zostały 2 spotkania edukacyjne na terenie każdej z gmin członkowskich LGD, dla których tworzone były questy.

5. Opracowanie elementów składowych questów. W ramach projektu opracowanych zostało 35 questów, w tym: 12 questów dla obszaru LGD

„Dolina rzeki Grabi”, 7 questów dla obszaru Fundacji Rozwoju Gmin „PRYM” oraz 16 questów dla STOWARZYSZENIA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA „BUD-UJ RAZEM”.

6. Opracowanie graficzne skrzynek, pieczętek, odznak odkrywcy i ulotek questów oraz ich wydruk.

7. Wydanie albumu kolekcjonerskiego dla wszystkich questów.

8. Prowadzenie stałych działań promocyjnych projektu w mediach lokalnych i ogólnopolskich na cały okres projektu wraz z monitoringiem mediów. Podczas realizacji projektu (15 miesięcy) prowadzone były działania media relations.

9. Stworzenie aplikacji na platformy iOS/Android dla wszystkich questów. Opracowana aplikacja zawiera 35 oddzielnych questów i wykorzystuje silnik Aurasma (rozszerzonej rzeczywistości). 13

10. Wykonanie miejsc postojowych dla turystów. Na obszarze Fundacji Rozwoju Gmin "PRYM" wykonano 7 miejsc postojowych dla turystów. Na trasie każdego questu znajduje się 1 miejsce postojowe, składające się z tablicy informacyjnej, zadaszania i siedziska.

Questy zyskują coraz więcej popularności, jako uzupełnienie tradycyjnych szlaków oraz jako narzędzie w marketingu regionów. Poprzez połączenie zwiedzania z harcerskimi grami terenowymi stanowią doskonałe narzędzie promocji dziedzictwa kulturowego miejsca, jego historii, walorów krajobrazowych i turystycznych. Przygotowywanie tras questingowych aktywizuje lokalną społeczność, poprzez zaangażowanie m.in. nauczycieli i uczniów lokalnych szkół, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych.

Opracowane questy wykorzystywane są przez turystów, lokalne stowarzyszenia oraz szkoły (m.in. w edukacji regionalnej). Projekt obejmuje obszar 3 LGD, w tym 32 gminy. LGD „Dolina rzeki Grabi”, Fundacja Rozwoju Gmin „PRYM” oraz STOWARZYSZENIE LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „BUD-UJ RAZEM” sąsiadują ze sobą, co jest niewątpliwym atutem, gdyż zapewnia szeroki zasięg działania oraz promocji opracowanych ścieżek questingowych. Ponadto w sąsiedztwie obszarów Partnerskich LGD zlokalizowane są duże miasta, jak: Łódź, Bełchatów, Pabianice, Aleksandrów Łódzki, Zgierz, czy Piotrków Trybunalski. Efektem zrealizowanego projektu jest stworzenie atrakcyjnego narzędzia promocji, jak i edukacji, które pomoże w kreowaniu wizerunku obszarów partnerskich LGD oraz przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego.

Questy opracowane w ramach projektu zamieszczone zostały na stronie internetowej promującej questy na terenie Polski. Linki do ww. strony, w formie

banerów, zamieszczone zostały na stronach internetowych Partnerów projektu. Korzystając ze strony internetowej jednego z Partnerów projektu użytkownik ma jednocześnie możliwość zapoznania się z questami pozostałych dwóch Partnerów. Zainteresowanie poszczególnymi questami odnotowywane jest za pomocą licznika odwiedzin. Pozwala to na szerszą promocję questów opracowanych w ramach projektu. Kolejnym elementem wspólnym projektu jest wydanie albumu kolekcjonerskiego, w którym zamieszczone zostały wszystkie powstałe questy.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Poddębice I Zadzim – Kraina Bez Barrier”

Folklorystyczny Obszar Lokalno – Ludowych Konfrontacji, akronim FOLLK

Cel szczegółowy I: Kultywowanie lokalnych tradycji kulturowych i kulinarnych na obszarze działania Partnerów poprzez: - kampanię medialno - informacyjną w prasie i radio - zakup materiałów promujących projekt - koszt pokazu potraw regionalnych KGW - koszt obsługi technicznej - koszt przygotowania zespołów do występu w ramach konfrontacji muzycznej - koszt wynajmu namiotów Cel szczegółowy II: Budowanie oraz promocja oferty kulturalnej obszaru Partnerów poprzez: - nakręcenie filmu promującego projekt "FOLLK", - wydanie folderu promującego projekt "FOLLK", - organizacja konferencji podsumowującej projekt Cel szczegółowy III: Podnoszenie jakości życia oraz aktywizacja społeczności lokalnej partnerów poprzez: aktywny udział w wydarzeniu "FOLLK".

Zadania w projekcie:

- a) organizacja wydarzenia kulturalnego pn. „Folklorystyczny Obszar Lokalno – Ludowych Konfrontacji”,
- b) przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej o projekcie,
- c) zapewnienie przybyłym zespołom folklorystycznym oraz Kołom Gospodyń Wiejskich zaplecza technicznego koniecznego do prawidłowej realizacji zadania,
- d) wydanie folderu opisującego lokalne walory oraz dziedzictwo kulturowe obszaru partnerskich LGD,
- e) realizację filmu promującego projekt, f) zorganizowanie konferencji podsumowującej projekt.

Projekt pn. Folklorystyczny Obszar Lokalno – Ludowych Konfrontacji miał na celu podniesienie atrakcyjności obszaru objętego LSR. Wspólnym celem projektu była organizacja festiwalu muzycznego pn. Folklorystyczny Obszar Lokalno – Ludowych Konfrontacji w Gminnym Ośrodku Kultury w Osjakowie, w którym wzięły udział zespoły śpiewacze oraz ludowe a także koła gospodyń wiejskich z 4 terenu działania LGD partnerskich. Projekt pn. FOLLK trwał jeden dzień a odbył się 11 sierpnia 2013 r. Organizacja imprezy folklorystycznej to doskonały pomysł na wymianę i przekazywanie dziedzictwa kulturowego, które ma służyć dalszemu podtrzymywaniu zwyczajów i tradycji. Organizacja spotkania poprzedzona została kampanią

informacyjno – promocyjną w ramach której zakupiona została w prasie oraz radio reklama promująca projekt. Dzięki plakatom oraz zaproszeniom udało się poinformować o wydarzeniu społeczność lokalną oraz turystów odwiedzających obszar działania partnerów projektu. Celem projektu była prezentacja dorobku muzycznego przybyłych zespołów oraz kapel a także promowanie regionalnych potraw przygotowanych przez KGW z terenu partnerskich LGD. Wymienieni uczestnicy mieli zapewnione zaplecze techniczne w postaci sceny, nagłośnienia i oświetlenia (zespoły i kapele) jak również namioty w których odbywały się pokazy sztuki kulinarnej (koła gospodyń wiejskich). Sprawne oraz fachowe prowadzenie imprezy zapewniło dwoje konferansjerów z terenu partnerskich LGD, zaś w ramach podziękowań uczestnicy otrzymali pamiątkowe statuetki. Nad całością wydarzenia czuwała służba medyczna oraz ochrona. Promowanie oferty kulturalnej i turystycznej, prezentacja dziedzictwa kulturalnego oraz kulinarnego nastąpiło poprzez opracowane i wydanie folderu promocyjno - informacyjnego o nakładzie 14 000 sztuk. Partnerzy projektu zlecili również nakręcenie ok. godzinnego filmu, obrazującego FOLKowe wydarzenie. W celu sprawnego zarządzania projektem, jego kontrolę, monitoring wyznaczono koordynującą LGD wraz z koordynatorem który współpracował z współkoordynatorami z partnerskich LGD, zgodnie z zawartą Umową Partnerską. Spójność projektu polegała na organizacji wydarzenia muzycznego, promującego dziedzictwo lokalne partnerów projektu a następnie wspólne wydanie folderu informacyjnego oraz nakręcenie filmu promującego projekt. Za pomocą tych elementów kreowany i promowany był wspólny obszar wszystkich LGD oraz jego walory kulturalne i kulinarne. Na zakończenie projektu przeprowadzona została konferencja informacyjno-promocyjna. Nastąpiło kreowanie i promocja spójnego wizerunku obszaru 5 partnerskich LGD. Efekty były mierzalne na podstawie listy obecności.

Rezultaty :

1. wypromowanie lokalnego folkloru oraz ukazanie różnorodności kulinarnych partnerów projektu współpracy - wyjazdy lokalnych twórców z terenu działania partnerskich LGD
2. opracowanie i publikacja materiałów promocyjnych upowszechniających różnorodność kulturową partnerów projektu
3. ukazanie różnorodności kulturowej obszaru działania 5 partnerskich LGD poprzez opracowanie, publikację i udostępnianie materiałów promocyjnych: folderów (14 000 szt.) oraz filmu (250 szt. kopii), ukazujących oraz upowszechniających różnorodność kulturową partnerów projektu.

4. zwiększenie świadomości mieszkańców obszaru LGD w zakresie lokalnego dziedzictwa kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem lokalnego folkloru oraz kulinariów

5. wzrost zaangażowania mieszkańców obszaru LGD partnerskich w promocję swojego regionu

6. zwiększenie identyfikacji z regionem

Gminne Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Szadku

Gminne Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Szadku działa od kwietnia 2010r. Zrzesza i koordynuje działania 15 kół gospodyń wiejskich z terenu gminy Szadek: Choszczewo, Wilamów, Karczówek, Wielka Wieś, Przatów, Dziadkowice, Szadkowice Ogrodzim, Krokocice, Sikucin, Grzybów, Rzepiszew, Boczki, Górna Wola, Prusinowice i Szadek. Ich głównym kierunkiem działalności, który same uznały za dominujący są działania mające na celu rozwój i upowszechnianie kultury na wsi, kultywowanie folkloru oraz rękodzieła i sztuki ludowej. Potwierdzają to swoją aktywnością na którą składa się udział w wielu wydarzeniach o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim oraz realizacja projektów dofinansowanych ze środków unijnych.

Projekt „Cudze chwalicie swego nie znacie- warsztaty interdyscyplinarne” polega na zorganizowaniu i przeprowadzeniu cyklu warsztatów w czterech blokach tematycznych dla mieszkańców z obszaru LGD Podkowa przez okres 5 miesięcy. Były to:

1) warsztaty wokalne-taneczne- repertuar zaczerpnięty z obrzędów regionalnych, nauka tańców ludowych;

2) warsztaty garncarskie- nauka wyrabiania naczyń użytkowych i ozdobnych z gliny oraz ich zdobienie;

3) warsztaty kulinarne- nauka przygotowywania tradycyjnych potraw regionalnych, zaczerpniętych z dawnej kuchni babek

4) warsztaty rękodzieła, w czasie których uczestnicy uczyli się wyrabiania ozdób różnymi technikami i z użyciem rozmaitych materiałów, np. szydełkowanie, hafty regionalne, wycinanka, gobeliny, mikromakrama, ozdoby świąteczne itp.

Łącznie w warsztatach wzięło udział 100 osób.

Projekt służył aktywizacji społeczności lokalnej a w efekcie pozwolił przygotować i zaprezentować mieszkańcom dorobek kulturalny naszego regionu. Jako podsumowanie warsztatów kulinarnych i rękodzieła, przygotowane zostały 2 wystawy połączone z degustacją potraw tradycyjnych i produktów lokalnych, charakterystycznych dla naszego regionu oraz ozdób świątecznych i innych. Wystawom towarzyszyły występy artystyczne grupy uczestniczącej w warsztatach taneczno-wokalnych.

Zadanie zostało w całości sfinansowane ze środków unijnych w wysokości 14920,00zł.

Głównym celem zadania **„Ochrona, promocja i rozwój obszaru LGD w tym produktów lokalnych przez zakup przenośnego sprzętu chłodniczego”** był zakup przenośnego wystawowego sprzętu chłodniczego dla kół gospodyń wiejskich i stowarzyszeń, który będzie wykorzystywany na wydarzeniach plenerowych tj. jarmarki, wystawy, turnieje, konkursy do przechowywania produktów regionalnych i tradycyjnych. W ramach projektu zakupionych zostało: 6 dużych witryn ekspozycyjnych, 14 przenośnych witrynek mniejszych oraz 4 rollup-y promujące produkty regionalne i tradycyjne. Sprzęt jest wypożyczany nieodpłatnie dla kół gospodyń, stowarzyszeń i mieszkańców chcących promować w/w produkty.

W naszym regionie jest bardzo dużo kół gospodyń wiejskich i innych podmiotów, chcących promować wyroby lokalne. Zakup przenośnego, chłodniczego sprzętu wystawienniczego poprawi jakość promowanych produktów oraz polepszy estetykę i wizerunek osób wystawiających się na imprezach plenerowych a co za tym idzie wizerunek województwa łódzkiego. Poprzez zakup w/w sprzętu można przygotować więcej różnorodnych produktów lokalnych nie martwiąc się o ich przydatność do spożycia. Wzrośnie tym samym różnorodność produktu lokalnego i jego jakość.

Stworzenie warunków do promowania produktów lokalnych i tradycyjnych przyczyni się do pobudzenia aktywności mieszkańców i wzmocni ich więź z miejscem zamieszkania i regionem

Realizacja zadania przyczynia się także do wzrostu atrakcyjności gospodarczej, turystycznej i społecznej województwa łódzkiego a także wpłynie na rozwój tożsamości lokalnej i wzmocnienie wartości kulturowych.

Zrealizowane zadanie jest odpowiedzią na prośby i potrzeby mieszkańców środowiska wiejskiego zgłaszane podczas spotkań zarówno poszczególnych KGW jak i spotkań Gminnego Stowarzyszenia Gospodyń Wiejskich.

Zadanie zostało w całości sfinansowane ze środków unijnych w wysokości 13574,61zł.

Kolejny projekt zrealizowany przez stowarzyszenie nosi tytuł **„Jak to drzewiej bywało- interdyscyplinarne działania warsztatowe”** i polegał na zorganizowaniu i przeprowadzeniu cyklu warsztatów w czterech blokach tematycznych. Były to:

1) warsztaty wokalne- międzypokoleniowe, repertuar zaczerpnięty z obrzędów regionalnych;

2) warsztaty taneczne- nauka tańców narodowych;

3) warsztaty teatralne- tworzenie spektaklu, począwszy od pomysłu, przez budowanie scenariusza, scenografii, kostiumów, promocję, aż do wystawienia spektaklu;

4) warsztaty rękodzieła- w czasie których uczestnicy uczyli się wyrabiania ozdób różnymi technikami, m.in.: szydełkowanie, hafty regionalne, wycinanka. By wyjść naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców oraz ułatwić im udział w warsztatach, warsztaty przeprowadzone zostały w 6-ciu miejscowościach : Boczki, Rzepiszew, Przatów, Krokocice, Choszczewo i Szadkowice Ogrodzim. Tym samym warsztaty przyczyniły się do aktywizacji społeczności lokalnej oraz pozwoliły na przygotowanie i zaprezentowanie mieszkańcom dorobku kultury. Zadanie realizowane było przez okres 7 miesięcy i skierowane zostało do dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Łącznie wzięło w nich udział ok. 300 osób. Efekty swojej pracy uczestnicy zaprezentowali na 6 wydarzeniach podsumowujących projekt

Realizacja projektu pozwoliła na wyrównanie szans dostępności do dóbr kultury mieszkańcom na terenach wiejskich województwa łódzkiego, aktywizację oraz integrację międzypokoleniową lokalnej społeczności, promowanie dorobku kultury naszego regionu oraz przyczyniła się do aktywnego uczestnictwa w kulturze i wzroście identyfikacji mieszkańców z lokalnym dziedzictwem kulturowym.

Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 30225,00zł, czego dotacja opiewała na kwotę 20000,00zł.

Już od wielu lat Gminne Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Szadku jest współorganizatorem i aktywnym uczestnikiem **Regionalnego Turnieju Sołectw**- wydarzenia, które stało się marką województwa łódzkiego. W tym roku odbędzie się 1 września na terenie amfiteatru przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Szadku. Aktywnie biorą w nim udział wszystkie koła gospodyń zrzeszone w stowarzyszeniu. Na początku była to impreza gminna, od 2008 roku obejmowała swoim zasięgiem powiat zduńskowolski a od 2013 roku jest to wydarzenie o zasięgu wojewódzkim.

Jest to wydarzenie promujące regionalną kulturę, tradycję, sztukę ludową oraz tradycyjną kuchnię.

Regionalny Turniej Sołectw ma charakter konkursu w którym udział biorą reprezentacje sołectw z terenu województwa łódzkiego.

Sołectwa rywalizują w trzech kategoriach konkursowych:

- prezentacja artystyczna obejmująca program obrzędowy lub kabaretowy (np. Andrzejki, zapusty, dożynki śmigus-dyngus, sobótka, kiszenie kapusty, żniwa, noc świętojańska itp.),

- potrawa regionalna

- wystawa rękodzieła i przedmiotów użytkowych związanych z życiem na wsi (np. prace haftowane lub szydełkowe, wycinanki, ozdoby świąteczne, rzeźby, wyroby wikliniarskie, rymarskie itp).

Stoiska co roku zachwycają pomysłowością i różnorodnością przygotowanych wystaw oraz kuszą zapachami tradycyjnych potraw przyciągając gości z terenu całego województwa łódzkiego.

Projekt zakłada udział 30 sołectw z terenu województwa łódzkiego, które zgłoszą chęć udziału w turnieju. Celem projektu jest ochrona i kultywowanie tradycyjnej kultury ludowej, aktywizacja środowiska lokalnego do uczestnictwa w inicjatywach kulturalnych

oraz integracja społeczności lokalnych, co przyczyni się do wzmocnienia tożsamości i budowania poczucia dumy z przejawów lokalnej i regionalnej kultury.

Impreza ma charakter wielopokoleniowy, biorą w niej udział dzieci, młodzież, rodzice i dziadkowie. W trakcie przygotowań do turnieju młode pokolenie poznaje i uczy się tradycji, obrzędów i zwyczajów ludowych, nie tylko poprzez przyglądanie, ale choćby poprzez udział w części artystycznej konkursu. Przygotowania wymagają spotkań i dyskusji, które przyczyniają się do budowania więzi towarzyskich i społecznych. Z uwagi na charakter konkursu, udział w turnieju wymaga wielotygodniowych przygotowań

uczestników. Poprzez przygotowanie programu artystycznego oraz stoiska przez sołectwa, następuje pobudzenie i aktywizacja środowiska wiejskiego. Realizacja operacji jest żywą lekcją historii dla młodego pokolenia, co sprzyja ochronie i kultywowaniu bogactwa kultury ludowej. Zaś same przygotowania do uczestnictwa w turnieju sprzyjały będą integracji społecznej społeczności lokalnej sołectw. Każde z sołectw reprezentuje także regionalne potrawy, co przyczyni się do promocji lokalnych i tradycyjnych produktów a co za tym idzie zwiększenia atrakcyjności województwa łódzkiego i promocji tego obszaru na tle Polski.

Podsumowując , poprzez przygotowania i udział poszczególnych sołectw w Regionalnym Turnieju Sołectw następuje aktywizacja oraz integracja lokalnej społeczności a także podniesienie świadomości młodzieży w zakresie zachowania i kultywowania lokalnego a

zarazem unikatowego dziedzictwa ludowego.

To, co wyróżnia zadania spośród wielu innych to jego wielopokoleniowość oraz przekazywanie ludowej spuścizny z pokolenia na pokolenie w atmosferze wspólnej zabawy.

W trakcie trwania wielomiesięcznych przygotowań do turnieju młode pokolenia poznają i uczą się tradycji, obrzędów i zwyczajów ludowych swojego regionu, które następnie prezentują w dniu imprezy. Dla dzieci i młodzieży ma więc wartość edukacyjną i przyczynia się do kultywowania w ich dorosłym życiu i przekazywania kolejnym pokoleniom tradycyjnej spuścizny ludowej. Wspólne działanie i przygotowania pozwolą dorosłym i seniorom na wzrost ich identyfikacji z lokalnym dziedzictwem kulturowym oraz przyczynią się do integracji i aktywizacji środowiska lokalnego.

Dla najmłodszych mieszkańców regionu stowarzyszenie zorganizowało **Powiatowy Konkurs Recytatorki dla Przedszkolaków**, w którym udział wzięło ok 150 dzieci ze szkół i przedszkoli z terenu powiatu zduńskowolskiego. Konkurs miał na celu przybliżenie najmłodszemu pokoleniu poezji i uświadomienie na poezję, aktywizację środowiska przedszkolnego, odkrywanie i rozwijanie talentów recytatorskich i aktorskich wśród dzieci a także aktywizację środowiska przedszkolnego. Dofinansowanie zadania ze środków Powiatu Zduńskowolskiego pozwoliło na zapewnienie nagród rzeczowych dla wszystkich dzieci uczestniczących w konkursie. Dla większości z nich było to pierwsze wystąpienie poza własną placówką, któremu towarzyszyły wielkie emocje, dlatego tak ważne było uhonorowanie wszystkich dzieci nagrodami w postaci książek. Ma to mobilizować najmłodszych do dalsze aktywności w przyszłości.

Gminne Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich nie tylko samo organizuje, ale również bierze udział w wielu wydarzeniach mających na celu upowszechnianie i ochronę dóbr kultury, promocję tradycji, regionalnych potraw i rękodzieła ludowego, które jest głęboko zakorzenione i kultywowane w naszym regionie.

Prezentując regionalne stroje, potrawy i rękodzieło, a tym samym całe województwo łódzkie, pojawiają się na takich wydarzeniach jak: „Noc Świętojańska” w Gajownikach, Piknik Military w Boczkach, wystawy bożonarodzeniowe, wystawy wielkanocne, Mixer Regionalny w Łodzi, Wystawa Rolno-Przemysłowa w Zduńskiej Woli, Festiwal Mleka i Miodu w Burzeninie, Targi Rolniczo-Ogrodnicze w Kościerzynie, Ogólnopolska Gala Kapel Podwórkowych w Szadku, Zjazd Delegatów Towarzystwa Inicjatyw Społecznych „Nowy Świat” w Warszawie, dożynki gminne, powiatowe i wojewódzkie, 15-lecie kapeli Szadkowiacy i wielu innych.

Z inicjatywy Gminnego Stowarzyszenia Gospodyń Wiejskich na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wpisane zostały kluski żelazne- podłużne kluski przygotowane z tartych surowych i ugotowanych ziemniaków. Literatura przekazuje, że już na przełomie XIX i XX wieku były bardzo popularną potrawą w naszym regionie, a ich receptura przekazywana od dawien przez gospodynie stała się powszechna w każdym domu. Do dziś kluski żelazne przygotowywane są w szadkowskich domach, a także na wydarzenia kulturalne o charakterze lokalnym i regionalnym. W planach jest wpisanie na listę kolejnych produktów.

W celu realizacji swoich zadań statutowych, związanych z kulturą i tradycją, stowarzyszenie współpracuje z innymi stowarzyszeniami oraz instytucjami, m.in. z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Szadku, instytucjami kultury z terenu Powiatu Zduńskowolskiego, Powiatem Zduńskowolskim, Gminą i Miastem Szadek, Lokalną Grupą Działania Podkowa oraz stowarzyszeniami i kołami gospodyń wiejskich z innych gmin województwa łódzkiego.

Pomimo, że większość kół gospodyń z terenu naszej gminy jest zrzeszonych w Gminnym Stowarzyszeniu Gospodyń Wiejskich, to każde z nich działa i funkcjonuje także oddzielnie, przyczyniając się do rozwoju i upowszechniania kultury na wsi, kultywowania folkloru oraz rękodzieła i sztuki ludowej.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania POLCENTRUM

Budowa partnerstwa rozpoczęła się już w 2006 roku. Burmistrzowie i Wójtowie podczas pierwszych spotkań podjęli decyzję, że utworzą Lokalną Grupę Działania na swoim obszarze w celu długofalowej współpracy między lokalnymi władzami, zrzeszeniami i organizacjami oraz przedsiębiorcami na rzecz rozwiązywania wszelkiego rodzaju problemów lokalnej społeczności. Prowadzone były spotkania ze społecznością lokalną, z partnerami społecznymi oraz wójtami i burmistrzami w formie akcji informacyjnych, szkoleniowych i promocyjnych. Akcje te które stanowiły fundament pod przyszłe kontakty w sprawie tworzenia LSR. Prowadzone były spotkania z lokalnymi organizacjami pozarządowymi w celu nawiązania ścisłej współpracy i obrania wspólnego celu rozwoju podmiotowego obszaru. Nadal trwa pozyskiwanie partnerów aktywnie działających na rzecz rozwoju obszaru działania LGD POLCENTRUM. Podczas poszukiwania członków, Stowarzyszenie nawiązało ścisłą współpracę z Lokalnymi Grupami Działania z obszaru województwa łódzkiego: Stowarzyszeniem Rozwoju Gmin CENTRUM z Kutna i Fundacją Rozwoju Gmin PRYM z Parzęczewa (podpisane listy intencyjne). Również z Stowarzyszeniem osób chorych na padaczkę w Ozorkowie zostały zawiązane wstępne porozumienia o współpracy w jednym celu – rozwoju obszarów wiejskich Gmin Domaniewice, Głowno, Ozorków, Piątek, Stryków. W 2007 roku zostało powołane do życia biuro stowarzyszenia, które w tej chwili realizuje już projekty w ramach funduszy unijnych, podnoszące jakość życia mieszkańców z obszaru działania. W 2011 roku Stowarzyszenie pozyskała nowych członków oraz rozszerzyło terytorium działania.

Obszar LGD POLCENTRUM stanowią gminy: Bielawy, Domaniewice, Głowno, Ozorków, Piątek, oraz Stryków. Gminy położone są w województwie łódzkim, w powiecie zgierskim (gmina Stryków, Ozorków i Głowno), powiecie łęczyckim (gmina Piątek) oraz w powiecie łowickim (gmina Domaniewice). Wszystkie gminy, których obszar jest objęty LSR są członkami LGD POLCENTRUM i nie są członkami innych LGD.

Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji projektów

Stowarzyszenie zrealizowało partnerski projekt (partner: Stowarzyszenie Rozwoju Gmin CENTRUM w Kutnie) pn.: **Program Edukacji Ekologicznej „Zielona zerówka”** na obszarze Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „POLCENTRUM” – 5 gmin oraz SRGC w Kutnie – 14 gmin. Wartość projektu 67.800,00 PLN, wartość dofinansowania 53.240,00 PLN. Celem projektu było pobudzenie i przybliżenie dzieciom tej grupy wiekowej idei poszanowania środowiska naturalnego, zasad selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”, treści ekologicznych, zasad recyklingu i ochrony przyrody. I cel

ten został osiągnięty! Projekt zrealizowano przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Projekt „Pozalekcyjne zajęcia medialne dla dzieci w wieku 10-16 lat”, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Kwota dofinansowania: 49.963,00 PLN

Gmina Ozorków - 2007r. - 46 000 zł – Europejski Fundusz Społeczny w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich, 41 797,44zł – Europejski Fundusz Społeczny – zestawy komputerowe dla ZS w Leśmierzu, 32 391zł – Europejski Fundusz Społeczny – interaktywne centra informacji multimedialnej w bibliotekach szkolnych Leśmierzu i Solcy Wielkiej, 57 465 zł – Europejski Fundusz Społeczny – Akademia Talentów i Umiejętności Różnych – ZS w Modlnej, 2006r. - 14.641 zł – środki z Europejskiego Funduszu Społecznego na wyposażenie Centrum Informacji Multimedialnej w ZS w Leśmierzu, 2008r. - (Bank Światowy) - Remont sanitariatów w ZS w Leśmierzu – ogólny koszt inwestycji 40.184,32 zł w tym środki Banku Światowego wg programu PAOW 16.073 zł, SAPARD – budowa drogi – 321 tys zł, Program PHARE Strudel II – budowa drogi – 152 tys zł, Program PHARE - RADPID – budowa drogi 145 tys zł., PAOW Bank Światowy – budowa drogi – 161 tys zł

Gmina Piątek – w trakcie realizacji – projekt PN. „Lepsze jutro” poprawa aktywacji zawodowej osób bezrobotnych z terenów wiejskich Gminy Piątek – Europejski Fundusz Społeczny- wartość dofinansowania 408.980,00 zł.; projekt modernizujący centra wsi, świetlice i klasy szkolne, Gminny Ośrodek Kultury, oraz centrum Piątku – Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego, oraz Rozwój Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2006, Europejski Fundusz Społeczny, POKL – Priorytet 7, Działanie 7.1. Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Ośrodki Pomocy Społecznej – kwota dofinansowanie 66.565,05 – rok 2008.

Gmina Stryków - zrealizowano projekty:

- „Modernizacja Domu Kultury w Niesułkowie Kolonii”. Zadanie inwestycyjne zrealizowane w latach 2006-2007. Ogólny koszt inwestycji wyniósł 425.338,60 PLN, dofinansowanie – 295.724,00 PLN. Projekt współfinansowany z Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz rozwój

obszarów wiejskich 2004-2006”, w ramach działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”

- „Modernizacja kompleksu sportowo – widowiskowego w Bratoszewicach”. Zadanie inwestycyjne zrealizowane w latach 2007-2008. Ogólny koszt inwestycji wyniósł 586.223,00 PLN, dofinansowanie – 207.924,00 PLN. Projekt współfinansowany z Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006, w ramach działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”.

Przykłady działalności LGD POLCENTRUM

Działaj Lokalnie to ogólnopolski program grantowy finansowany ze środków Polsko Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz budżetów lokalnych samorządów gmin Dmosin, miasto Głowno, Głowno, Ozorków, Piątek i Stryków.

Jego realizacją zajmuje się Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce we współpracy z lokalnymi Ośrodkami Działaj Lokalnie.

W kwietniu 2013r. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania POLCENTRUM stało się jednym z Ośrodków, co umożliwiło organizowanie konkursów grantowych na terenie 6 gmin. Celem programu była aktywizacja małych społeczności lokalnych oraz tworzenie szeroko pojętego DOBRA WSPÓLNEGO i wspieranie ludzi, którzy mają pomysł i chęć, by działać na rzecz swojej społeczności. Oferta programu była skierowana zarówno dla organizacji pozarządowych jak i grup nieformalnych z terenu gmin członkowskich LGD, a więc: Dmosin, miasto Głowno, Głowno, Ozorków, Piątek i Stryków.

OFERTA OŚRODKA DZIAŁAJ LOKALNIE

- małe granty do 6 tys.zł
- spotkania informacyjne dotyczące zasad konkursów
- doradztwo podczas wypełniania wniosku o dofinansowanie
- doradztwo projektowe w trakcie realizacji wniosków
- doradztwo księgowe i pomoc w rozliczeniu projektów
- niezwykle wyprawę w głąb serca małych społeczności lokalnych!

Na bazie współpracy Stowarzyszenia Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS z siedzibą w Łodzi i Lokalnej Grupy Działania POLCENTRUM z siedzibą w Strykowie powstał **Lokalny Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej**.

Ośrodek realizuje swoje działania od 01.08.2013r. i oferuje bezpłatną pomoc informacyjną, doradczą, konsultacyjną i szkoleniową w zakresie:

- formalnych i prawnych zagadnień związanych z funkcjonowaniem podmiotów ekonomii społecznej w tym organizacji pozarządowych,
- procedur rejestracyjnych związanych z zakładaniem podmiotów ekonomii społecznej w tym organizacji pozarządowych,
- pozyskiwania środków zewnętrznych na działalność organizacji,
- pisanie projektów i sporządzania wniosków aplikacyjnych,
- zarządzania organizacją i księgowością.

Oferta kierowana jest do przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej w tym organizacji pozarządowych na terenie 6 gmin województwa łódzkiego wchodzących w skład LGD POLCENTRUM : Stryków, Ozorków, Głowno, Piątek, Domaniewice, Bielawy.

Swoim klientom ośrodek proponuje następujące bezpłatne formy wspierania:

- spotkania informacyjne,
- doradztwo ogólne, doradztwo prawne i biznesowe,
- indywidualne konsultacje księgowe,
- szkolenia otwarte i cykle szkoleniowe.

DECYDUJ albo GIŃ! Projekt, który dał wybór, to inicjatywa Stowarzyszenia LGD POLCENTRUM skoncentrowana na budowaniu współpracy i dialogu między samorządem i mieszkańcami gmin członkowskich. Projekt skierowany był do tych, którzy chcą wspólnie z innymi budować gminę, w której głos mieszkańców się liczy.

Termin realizacji projektu: 01.09.2013r. – 30.06.2014r.

GRANT NA LEPSZY START współfinansowany z PO FIO 2014-2020 to program wsparcia młodych organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych i samopomocowych działających na terenie województwa łódzkiego. Wsparcie jest poprzez udzielanie doradztwa oraz organizowanie konkursów na mikrodotacje w wysokości do 5 tys. zł na inicjatywy oddolne. To jedno z pierwszych takich przedsięwzięć, w którym o środki mogą się ubiegać poza formalnie zarejestrowanymi

organizacjami pozarządowymi także grupy działające nieformalnie (koła gospodyń wiejskich, grupy młodzieżowe, grupy sąsiedzkie, rady sołeckie itp.).

KTO MOŻE WZIĄĆ UDZIAŁ?

- młode organizacje pozarządowe,
- grupy nieformalne,
- grupy samopomocowe.

Realizatorami konkursu jest Stowarzyszenie LGD POLCENTRUM, Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS oraz Samorząd Województwa Łódzkiego i Marszałek Województwa Łódzkiego.

fot. Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku”